

KERKENBELEIDSPLAN MAARKEDAL 2026-2031

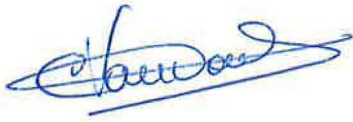
TOELICHTING

Opgemaakt volgens het sjabloon dat werd opgesteld en ter beschikking gesteld door PARCUM vzw en het Platform Toekomst Parochiekerken. (www.parcum.be; www.toekomstparochiekerken.be)

GOEDKEURING

Goedgekeurd door het Centraal Kerkbestuur van Maarkedal

9 april 2025

Catharina VAN DAELE
voorzitter

Fernand MAES
secretaris

Goedgekeurd door het Bisdom Gent

29.04.2025

Lode VAN HECKE
bisschop van Gent

Goedgekeurd door de gemeenteraad van Maarkedal
in zitting van 27 mei 2025

Wim DEWEVER
algemeen directeur

Viktor OPSOMER
voorzitter

INHOUD

TOELICHTING.....	1
GOEDKEURING	2
INHOUD.....	4
INLEIDING	6
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	10
2. FICHE PER KERKGEBOUW	11
2.1. ONZE-LIEVE-VROUW HEMELVAARTKERK IN NUKERKE.....	12
2.1.1. Identificatie	12
2.1.2. Beschrijving	12
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	19
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	20
2.2. ONZE-LIEVE-VROUW VAN LA SALETTEKERK IN LOUISE-MARIE	22
2.2.1. Identificatie	22
2.2.2. Beschrijving	23
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	29
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	30
2.3. SINT-BRITIUSKERK IN ETIKHOVE	32
2.3.1. Identificatie	32
2.3.2. Beschrijving	32
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	39
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	40
2.4. SINT-PETRUSKERK IN KERKEM	42
2.4.1. Identificatie	42
2.4.2. Beschrijving	42
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	48
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	49
2.5. SINT-PETRUSKERK IN SCHORISSE.....	52
2.5.1. Identificatie	52
2.5.2. Beschrijving	53
2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	59
2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	60
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	61
3.1. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE	61
3.1.1. Algemeen	61
3.1.2. Nukerke: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk.....	62

3.1.3.	Louise-Marie: Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk	63
3.1.4.	Etikhove: Sint-Britiuskerk.....	64
3.1.5.	Kerkem (Maarke-Kerkem): Sint-Petruskerk	65
3.1.6.	Schorisse: Sint-Petruskerk.....	66
3.2.	PLAN VAN AANPAK: HOE DE TOEKOMSTIGE INVULLINGEN ZULLEN WORDEN ONDERZOCHT	67
BESLUIT		69
BIJLAGEN		70

INLEIDING

De kerken binnen dit kerkenbeleidsplan

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Maarkedal:

- Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk, Nukerkeplein zn, 9681 Nukerke
- Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk, La Salettestraat zn, 9680 Etikhove, gehucht Louise-Marie
- Sint-Britiuskerk, Etikhovestraat zn, 9680 Etikhove
- Sint-Petruskerk, Kerkemstraat zn, 9680 Maarke-Kerkem, Kerkem
- Sint-Petruskerk, Essestraat 1, 9688 Schorisse

Het kerkenbeleidsplan van 2017

Voor de kerken op grondgebied van de gemeente Maarkedal bestaat een eerder goedgekeurd kerkenbeleidsplan.

Dit kerkenbeleidsplan 2017 werd goedgekeurd:

- door het centraal kerkbestuur van Maarkedal op 15 december 2016
- door het bisdom Gent op 16 januari 2017
- door de gemeenteraad van Maarkedal op 28 maart 2017

Dit eerdere kerkenbeleidsplan zal verder in dit document kerkenbeleidsplan 2017 genoemd worden.

In het kerkenbeleidsplan 2017 werden de grote lijnen voor het toekomstig gebruik van de kerkgebouwen op het grondgebied van de gemeente Maarkedal uitgestippeld.

- Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk in Nukerke: parochiekerk (hoofdkerk)
- Sint-Britiuskerk in Etikhove: parochiekerk (bijkerk of reservekerk)
- Sint-Petruskerk in Kerkem: parochiekerk
- Sint-Petruskerk in Schorisse: herbestemming
- Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk in Louise-Marie: herbestemmig

GC het Marca in de voormalige Eligiuskerk

Voorafgaand aan het kerkenbeleidsplan uit 2017 kreeg de parochiekerk van Maarke, de voormalige Eligiuskerk, een herbestemming als gemeenschapscentrum GC het Marca. Na eerste aanpassingswerken in de periode 2005-2009 kreeg deze kerk tot eind 2013 een nevenbestemming, namelijk als locatie voor het organiseren van culturele evenementen.

Na deze periode met dubbele functie, werd de kerk bij bisschoppelijk decreet van 18 december 2013 onttrokken aan de eredienst, waarmee de herbestemming als gemeenschapscentrum GC het Marca een definitieve vorm kreeg. De voormalige parochie van Maarke werd op dat moment toegevoegd aan de parochie Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart van Nukerke.

De gemeentelijke beleidsperiode 2019-2024

De visie uit het kerkenbeleidsplan 2017 werd door het gemeentebestuur in de gemeentelijke beleidsperiode 2019-2024 mee opgenomen in het meerjarenplan 2020-2025 en vertaald in concrete acties:

- Actie 91: Ontwijken en herbestemmen van de kerken van Schorisse en Louise-Marie
 - Terugkoppeling: nog niet gerealiseerd. Er werden de voorbije jaren gesprekken gevoerd met mogelijk geïnteresseerde partijen voor de herbestemming van de kerken van zowel Louise-Marie als Schorisse. Toch bleek een effectieve realisatie niet evident.
In de loop van 2024 kwam er voor beide kerken een nieuwe wending richting herbestemming.
De Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk zal herbestemd worden als landschapshuis binnen het Landschapspark Vlaamse Ardennen.
Voor de kerk van Schorisse werd, binnen een Leadersubsidie, een herbestemmingstraject opgestart, met het kerkbestuur, het lokaal bestuur, Avansa Vlaamse Ardennen-Dender en VARIANT.
De meer uitgebreide informatie omtrent de verdere stappen voor de herbestemming van de kerken van Schorisse en Louise-Marie worden verder in dit document (onderdeel 3. 'Naar een toekomstvisie') toegelicht.
- Actie 101: Verkoop van de kerk van Louise-Marie
 - Terugkoppeling: Deze actie werd in 2024 geschrapt door het plan om de kerk van Louise-Marie te herbestemmen als landschapshuis met een onthaalfunctie binnen het landschapspark Vlaamse Ardennen.
- Actie 152: Zoeken naar een nevenbestemming voor de kerk van Kerkem
 - Terugkoppeling: Er werd nog geen passende nevenbestemming gevonden.

Pastoraal plan 2025-2031

In het pastoraal plan 2025-2031 voor de parochie Kluisbergen/Maarkedal blijven de eerdere lijnen, zoals reeds uitgezet in het globaal dekenaal plan Ronse van 2013 én in het kerkenbeleidsplan 2017 verder behouden.

Zowel in Maarkedal als Kluisbergen is er een hoofdkerk. Voor Maarkedal is dit de Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk in Nukerke, met een wekelijkse eucharistie op zondag. Daarnaast fungeert Etikhove als reservekerk en de kerk van Kerkem voornamelijk als kerk voor doopvieringen.

Op vlak van de werking rond de kerkplekken wordt ervaren dat de parochieploeg graag wil bouwen aan een groter geheel, waar de vrijwilligers van de verschillende kerkplekken hun eigen kerk moeilijk kunnen loslaten en mogelijks afhaken.

Het pastoraal plan vermeldt dat er een zeer goed kerkelijk beheer is in handen van de verschillende kerkraden en het Centraal Kerkbestuur. Tussen de parochieploeg en de kerkraden is er weinig overleg wat een werkpunt voor de toekomst kan zijn. Deze laatste bemerking komt niet enkel in het pastoraal plan naar voor, maar werd ook bevestigd tijdens overlegmomenten met de kerkraden.

Het wekelijks aanbieden van eucharistievieringen, met op hoogdagen extra vieringen in andere kerkplekken, de vele vrijwilligers (o.a. voor vormselcatechese en voorbereiding voor Eerste Communie), de aanwezigheid van de twee koren, ... worden gezien als sterktes.

Als zwaktes wordt vermeld dat het structureel overleg en de samenwerking tussen de verschillende kerkplekken en tussen Maarkedal en Kluisbergen beter kan. Daarnaast is het moeilijk om nieuwe

mensen aan te trekken en is er op vlak van communicatie (oa tussen de parochie en het dekenaat) ruimte voor verbetering.

Het engageren van de vrijwilligers van de kerkplekken van Louise-Marie en Schorisse, eens deze herbestemd zijn, binnen het groter geheel, wordt naar voor geschoven als mogelijke kans, maar tegelijk als uitdaging.

De grootste bedreiging staat in verband met het einde van de diensttermijn van de huidige pastoor. Nadat hij uit dienst is, blijven vooral veel onzekerheden: zullen erediensten, Eerste Communie en Vormsel kunnen doorgaan? Daarnaast is het vinden van nieuwe vrijwilligers een probleem. De huidige vrijwilligers worden ouder.

In het pastoraal plan worden, op basis van de analyse, een aantal stappen naar voor geschoven. Het streefdoel is om de twee hoofdkerken te behouden: één in Kluisbergen, nl. Berchem en één in Maarkedal, nl. Nukerke en ernaar te evolueren dat alle initiatiesacramenten (eucharistie, doop, vormsel) er kunnen doorgaan. Etikhove blijft behouden als reservekerk met eucharistie op hoogdagen. In Kerkem blijven doopplechtigheden doorgaan, als kleine kerk biedt dit het voordeel van lagere kosten voor verwarming.

Samenvoeging van lokale geloofsgemeenschappen

In het kader van het lopende herbestemmingsproject voor de kerk van Louise-Marie en met het oog op het realiseren van een eigendomswissel voor de kerkgebouwen van Louise-Marie (in eigendom van de kerkfabriek) en van Nukerke (in eigendom van het gemeentebestuur) was de samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van La Salette (Louise-Marie) met de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) vereist.

Na het bisschoppelijk decreet dd 20 juni 2024 omtrent deze samenvoeging van parochies, werd hierover op 26 februari 2025 ook een ministerieel besluit genomen en is deze samenvoeging gerealiseerd.

Werkwijze voor de opmaak van een nieuw kerkenbeleidsplan

Met een reeds eerder herbestemde kerk (de voormalige Eligiuskerk in Maarke – zie hieronder) en twee kerkgebouwen waarvoor het traject voor herbestemming momenteel nog lopende is (de kerk in Schorisse en de kerk in Louise-Marie), werd ervoor geopteerd, om de grote lijnen van het kerkenbeleidsplan 2017, verder aan te houden en als uitgangspunt te nemen voor het nieuwe kerkenbeleidsplan.

Met het oog op de opmaak van het nieuwe kerkenbeleidsplan werden volgende overlegmomenten met de verschillende kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur georganiseerd door het gemeentebestuur:

- 6 februari 2025: gezamenlijk overlegmoment met alle kerkfabrieken, georganiseerd door het gemeentebestuur, met onder meer toelichting over de actualisatie van het kerkenbeleidsplan
- 21 maart 2025: individueel overlegmoment met elke kerkfabriek, georganiseerd door het gemeentebestuur, met onder meer overlopen en bespreken van het ontwerp van het kerkenbeleidsplan
- 9 april 2025: toelichting van het kerkenbeleidsplan; gezamenlijk overleg tussen het gemeentebestuur en het centraal kerkbestuur

Tijdens de overlegmomenten bleek dat er bij de verschillende betrokkenen nog steeds consensus was omtrent de toekomstplannen voor de verschillende kerken, zoals vastgelegd in het

kerkenbeleidsplan 2017. De opmaak van huidig kerkenbeleidsplan is met andere woorden een verfijning van het kerkenbeleidsplan 2017.

Daarnaast werd geregeld via e-mail informatie uitgewisseld. Zo werd aan alle kerkfabrieken gevraagd om input te leveren voor de opmaak van het kerkenbeleidsplan aan de hand van een vragenlijst. Hierin werd informatie verzameld, zowel omtrent de voorzieningen, biodiversiteit, recente en te voorziene werken, huidig pastoraal en niet-pastoraal gebruik en de toekomstvisie op het gebouw.

Op 2 april 2025 werd het ontwerp van kerkenbeleidsplan principieel goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen, waarna het ontwerp via e-mail verstuurd werd aan de kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur.

Op 9 april 2025 volgde een laatste overleg met het centraal kerkbestuur omtrent het ontwerp van kerkenbeleidsplan.

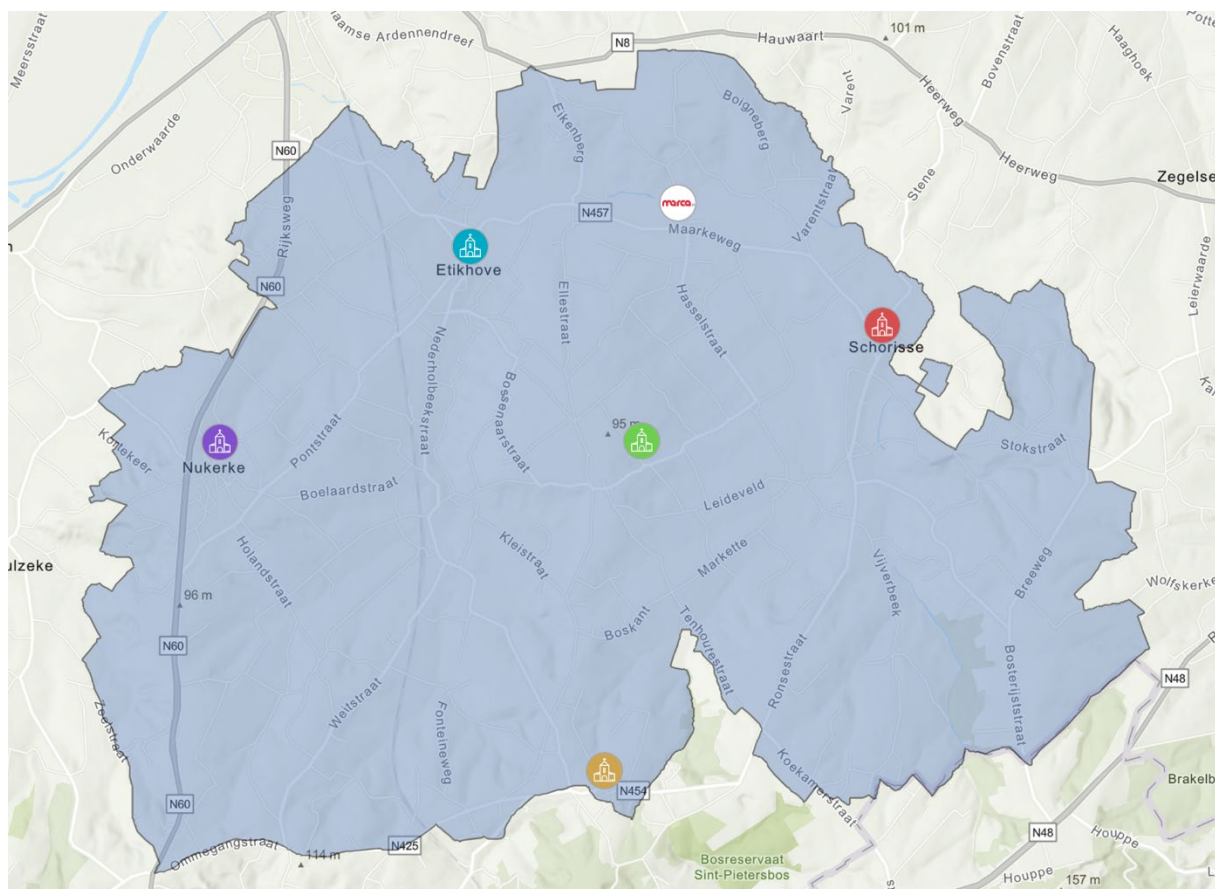
Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Maarkedal, het centraal kerkbestuur van Maarkedal en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door het centraal kerkbestuur Maarkedal op 9 april 2025
- door bisschop Lode Van Hecke, de bisschop van Bisdom Gent
- door de gemeenteraad van de gemeente Maarkedal op 27 mei 2025

Opbouw van dit document

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk
Nukerkeplein zn, 9681 Nukerke

Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk
La Salettestraat zn, 9680 Etikhove, gehucht Louise-Marie

Sint-Britiuskerk
Etikhovestraat zn, 9680 Etikhove

Sint-Petruskerk
Kerkemstraat zn, 9680 Maarke-Kerkem

Sint-Petruskerk
Essestraat 1, 9688 Schorisse

GC het Marca
Maarkeweg 65a, 9680 Maarkedal

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. ONZE-LIEVE-VROUW HEMELVAARTKERK IN NUKERKE

2.1.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Geografische ligging

- Nukerkeplein zn, 9681 Nukerke
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Oudenaarde
- Parochie Kluisbergen/Maarkedal
- Lokale geloofsgemeenschap: Onze-Lieve-Vrouwhemelvaart Nukerke

Eigenaar:

Gemeentebestuur Maarkedal

Bij opmaak van dit kerkenbeleidsplan is de kerk van Nukerke in eigendom van het gemeentebestuur. In het kerkenbeleidsplan 2017 werd de eigendomswissel voor de kerkgebouwen van Nukerke en Louise-Marie naar voor geschoven. Op die manier is het de bedoeling dat de kerk van Nukerke, zijnde de hoofdkerk, in eigendom komt van de kerkfabriek van Nukerke. Om deze eigendomswissel te realiseren was voorafgaand aan het verlijden van de akte een samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van La Salette (Louise-Marie) met de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) vereist.

Na het bisschoppelijk decreet dd 20 juni 2024 omtrent deze samenvoeging van parochies, werd hierover op 26 februari 2025 ook een ministerieel besluit genomen. De effectieve eigendomswissel is voorzien in het najaar van 2025. Vanaf dan zal de kerkfabriek van Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) eigenaar worden van het gebouw.

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet-beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen:
Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart
link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27987>

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Georiënteerde dorpskerk met ijzeren toegangshek op zuidwestelijke hoek van kerkhofmuur, aan vierkante hardstenen hekpijlers met bolornament [sic: intussen verdwenen bolornamenten].

Historiek

Niettegenstaande haar homogeen voorkomen is de huidige kerk het resultaat van twee bouwcampagnes uitgevoerd met een tussenperiode van meer dan een halve eeuw. Oostelijke helft van driebeukig schip met vier traveeën, koor en sacristie zou dateren van circa 1775-1777, toen de bestaande kerk voor een groot deel werd verbouwd. Inwijding van de kerk op 18.6.1777. In afwachting van de geplande "voltrekking van de onvolbouwde kerk", werd in 1841 de bouwvallige kerktoeren gesloopt. Bouwwerken ter vergroting van de kerk met oprichting van een nieuwe kerktoeren in 1843-1844 naar ontwerp van architect L. Roelandt (diverse bewaarde voorontwerpen van 1841). De uitbreiding van de kerk bracht voornamelijk een verbreding ten opzichte van de

westelijke travee van de voorgaande kerk tot stand. Binnenafwerking van toren, leggen van nieuwe kerkvloer en plankenvloer in sacristie, levering van nieuw kerkmeubilair duren tot in 1848. Herstellingswerken, voornamelijk van de bedaking in 1952-1953 onder leiding van architect J. Dhaeyer gevolgd door herstel van de kerktoeren in 1954 en schilderwerken in 1956.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt een driebeukige kerk van zes traveeën voorafgegaan door een vierkante westtoren ingebouwd tussen een doop- en calvariekapel; middenbeuk uitlopend op een even breed doch ondiep koor van één travee met aansluitende sacristie tegen het rechte koorhoofd. Sobere en streng (neo)classicistische bakstenen plattelandskerk.

Toren met hardstenen afwerking naast omlopende hardstenen plint en hardstenen hoekkettingen onderaan de gevelhoeken. Schip onder één leien zadeldak met aan weerszij centraal een houten dakkapelletje; dakafschuining boven het koor en ook, weinig gebruikelijk, aan weerszij van de westelijke toren. Sacristie onder lessenaarsdak tegen hoge blinde koorhoofd. Eenvormige rondboogvensters. Het baksteenkleurverschil en de bouwnaad op de muurdam tussen het derde en vierde venster van beide langsgevels tonen de aansluiting van de oudere en jongere bouw van de kerk buitenaf. Licht uitspringende kerktoeren van drie bouwlagen; ingesnoerde leien torenspits met torenuurwerken en bekronend ijzeren torenkruis. Torengevels verrijkt met geprofileerde hardstenen omlijstingen rond de rondbogige muuropeningen. Halfverheven reliëftafereel in boogveld van kerkpoort met voorstelling van vereerders van Sint-Antonius, tweede kerkpatroon. Rechthoekige torentrapdeur met klink in vuistvorm, evenals de sacristiedeuren gevat in een vlakke hardstenen omlijsting. Getraliede sacristievensters onder hardstenen latei en met dito hoekstenen. Vijf rechthoekige ingelijste en beglaasde gepolychromeerde halfverheven reliëftaferelen met Sint-Antonius, aangebracht tegen de gevels rondom de kerk. Christusbeeld aan kruis op calvarieberg in rondboognis onder afdak van monumentale gewitte neoclassicistische omlijsting tegen oostkant van zuidelijke zijbeuk; lage getraliede nis in hardstenen onderbouw, voorheen mogelijk met vagevuur.

Interieur

Interieur met overzichtelijke klare ruimte, egaal licht geschilderde bepleisterde wanden en overwelling met hangkoepels tussen gordel- en scheibogen rustend op acht hardstenen Toscaanse zuilen op vierkante basis; twee zuilen met bepleisterde schacht tussen de eerste en tweede travee van het schip, toegevoegd in 1843-44. Calvariekapel en vroegere doopkapel, respectievelijk ten noorden en ten zuiden naast de toren, beide met ijzeren toegangshek op trede. Kerkvloer van Basècles en witte marmer met ingelegd motief in de doopkapel. Fraai geheel van gepolychromeerde heiligenbeelden op sokkel, uit eind 19de- begin 20ste eeuw, de meeste opgesteld tegen de zijwanden van het schip.

Op het kerkhof nog een decoratief ijzeren grafkruis, enkele monumentale hardstenen grafmonumenten waaronder een paar neogotische en enkele met interbellumvormgeving gesigineerd J. De Neter, Ronse.

Meubilair

Eén 17de-eeuws en vier 18de-eeuwse schilderijen op doek. Drie portiekvormige 18de-eeuwse houten altaren, inscriptie met datum 18.6.1777 in marmeren blad van hoofdaltaar. Smeedijzeren communiebank van circa 1848. Houten preekstoel met smeedijzeren trapleuning van circa 1848 (?). Twee 18de-eeuwse houten biechtstoelen in rococostijl. 18de-eeuws marmeren doopvont; bijbehorend koperen deksel met slang. Gepolychromeerde kruisweg in halfverheven reliëf van circa

1900. Gekleurde glas-in-loodramen van circa 1900 of nog iets jonger, één gedateerd 1903 en een paar gesigineerd Cambier, Ronse. Verder, in de westgevel, twee glasramen van 1956, gesigineerd "Joost Maréchal" en "Eeklo".

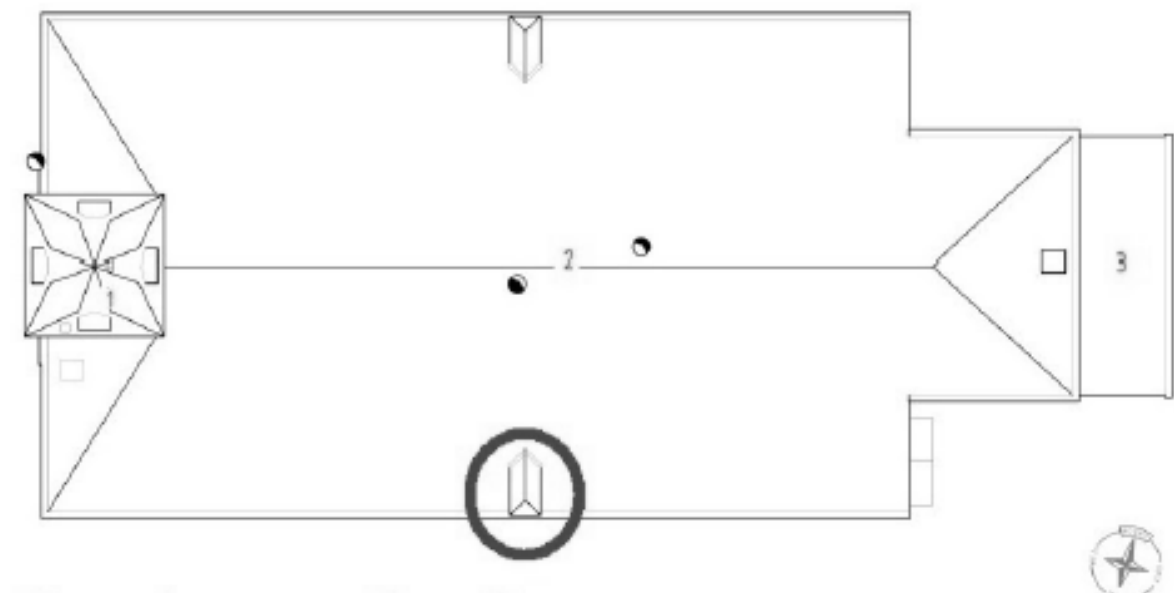
Bron

Integraal overgenomen uit: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27987> (geraadpleegd op 12 maart 2025).

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Ca. 830 m²
- 360 stoelen aanwezig

Opbouw

- Driebeukige kerk

Voorzieningen

Sanitair	Neen, niet aanwezig. Opmerking: de kerkfabriek beschikt wel over een sleutel die toegang verleent tot het sanitair van de parochiezaal die zich bevindt juist achter de kerk.
Verwarming	Verwarming op gas, brander Riello en stookketel Remko met vuurhaard en hete lucht ventilator, die de warmte rechtstreeks in de kerk blaast. Laatste keuring op 07/01/2025 maar met gebreken. De vuurhaard vertoont scheuren en de installatie, die dateert van 2003, is aan vervanging toe. De offerte aanvragen zijn lopende.
Verlichting	Verlichting met halogeenspots van 500W en 1.000W
Keukenvoorzieningen	/
Audiosysteem	Audio systeem met vaste micro's en 1 draagbare micro, tuner en DVD-speler. Installatie werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	De kerk is rolstoeltoegankelijk, met uitzondering van het koorgedeelte (zone achter de communiebank).
Diefstal- en brandbeveiliging	Geen beveiliging tegen diefstal. Er zijn 2 brandblussers aanwezig (één aan inkom en één aan het sacristie gedeelte).
Bliksembeveiliging	Ja, aanwezig.
Gsm-operatoren	Er zijn momenteel 3 GSM operatoren (Orange, Telenet en Proximus). Contract wordt door GSM operator Proximus stopgezet in 2025.

Duurzaamheid

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig Volgens https://apps.energiesparen.be/zonnekaart zou het dak ideaal zijn voor zonne-energie (interpretatie op basis van dakoppervlak en oriëntering, houdt geen rekening met constructie of dakbedekking).
Regenwateropvang	Niet aanwezig
Dakisolatie	Niet aanwezig
Andere isolatie	Voorzetramen aanwezig aan zuidzijde en westzijde. Geen voorzetramen aan noordzijde (kant parochiezaal).

Biodiversiteit

Uilen	Een nestkast voor uilen is aanwezig in kerktoeren. Opvolging gebeurt door een vaste vrijwilliger van Natuurpunt.
Gierzwaluwen	Bij inspectie door Monumentenwacht in 2015 werden gierzwaluwenesignaleerd. Bij de inspectie in 2021 werden deze niet opnieuw waargenomen, Het rapport van Monumentenwacht raadt aan rekening te houden met mogelijke aanwezigheid van gierzwaluwen, maar het is onzeker of die aanwezig zijn.

Bouwfysische toestand

Lidmaatschap Monumentenwacht	Ja
Laatste inspectiedatum Monumentenwacht	6 en 13 juli 2021

Conditie volgens laatste rapport Monumentenwacht (2021)

Gehele object	Redelijk: De kerk is algemeen in redelijke toestand. Met wat periodiek onderhoud kunnen alle materialen nog even meegaan.
Dak	Redelijk/matig: Het dak (toren, kerk) dient een onderhoud te krijgen.
Dakwaterafvoer	Goed
Kapconstructie en zolder	Redelijk: De kapconstructie heeft enkele historische en recentere herstellingen gekregen die nogal slordig zijn, de toestand dient opgevolgd te worden.
Draagstructuur en overspanning	Redelijk: De gevels hebben enkele kleine aandachtspuntjes die niet meteen actie vragen, maar wel opgevolgd dienen te worden (oa muurankers, uitvallend voegwerk, funderingsmetselwerk)
Schrijnwerk en beglazing	Uitstekend/goed: Algemeen is het schrijnwerk in goede toestand en wordt het goed onderhouden. De poorten zijn recent geschilderd, de glas-inloodramen worden in fases voorzien van herstellingen en voorzetbeglazing. Enkel het doksaalraam zal gezien matige toestand wel een aanpak vragen.
Afwerking en inrichting	Goed/redelijk:

	De interieurafwerking ziet er van ver goed uit, maar van dicht bladdert de verf toch sterk af.
Technische installatie	Matig: De bliksemafleider op de toren hangt los.
Site en omgeving	Slecht: De kerkhofmuur is in slechte toestand: vertoont barsten, uitbuikingen, afbrokkelend metselwerk. Ook de site van de calvarie is in matige toestand.

Verkort advies uit laatste rapport Monumentenwacht (2021)		
code	Omschrijving en verkort advies	Frequentie
	Periodiek onderhoud	
A2021/04	Dak dakbedekking natuurleien → Voer periodiek onderhoud uit aan de daken	5j.
A2021/01	Dakwaterafvoer goten → Reinig periodiek de goten en de daken.	1j.
A2021/02	Afwerking en inrichting buiten hout → Voer periodiek onderhoud uit aan houten buitenelementen.	7j.
A2021/03	Afwerking en inrichting buiten ijzer → Voer periodiek onderhoud uit aan metalen buitenelementen.	7j.
	Werken	
A2021/05	Dak dakkapel topbekroning hout → Herstel de dakkapellen van toren en schip [1, 2] en het torenkruis Feedback: werd uitgevoerd in 2023	1x
A2021/09	Schrijnwerk en beglazing raam metaal → Herstel het doksakraam	1x
A2021/16	Afwerking en inrichting wandafwerking verf → Herschilder het interieur	1x
A2021/10	Technische installatie bliksembeveiliging → Herbevestig de bliksemafleider Feedback: werd uitgevoerd in 2023	1x
A2021/07	Site en omgeving ommuring baksteen natuursteen → Herstel de kerkhofmuur	1x
A2021/13	Site en omgeving calvarie → Herstel de afsluiting en grafstenen thv de calvarie	1x
	Veiligheid en toegankelijkheid	
A2021/06	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid van daken en goten Feedback: werd aangepakt in 2023	1x
A2021/11	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid van de zolders	1x
	Op te volgen	
A2021/08	Kapconstructie en zolder hout → Volg de toestand van de kapconstructie op	3j.

A2021/15	Draagstructuur en overspanning gevel baksteen → Volg de toestand van de gevels op	3j.
	Welzijn - Milieu - Duurzaamheid	
A2021/14	Gehele object dieren → Hou rekening met gierwaluwen	1x

Recent uitgevoerde werken	Jaar van uitvoering
Grondige herstelling van het dak van het schip van de kerk en van de bedaking van de kerktoeren (kost 55.000€ met subsidie gemeente en met een deel eigen middelen) (volgens rapport monumentenwacht)	2023
Restauratie Sint-Antonius Ommegang, 5 panelen aan de buitenzijde van de kerk (kost 5.929€, bekostigd met eigen middelen)	2024
Herstelling orgelaandrijving en orgelregisters (kost 5.203€, bekostigd met eigen middelen)	2024
Afwerking voorzetramen aan zuidzijde: bijplaatsen van 2 voorzetramen, bekostigd met eigen middelen	2019 en 2021

Toekomstige werken	Voorziene datum van uitvoering
De verwarmingsinstallatie vervangen.	2025
Herstelling van het doksaalraam (fabrieksraam) in de toren, thans sterk ingeroest). Volgens rapport Monumentenwacht.	2027-2028
Onderhoud van de metalen buiten elementen (muurankers, diefijzers, ketting en hekwerk calvarie). Volgens rapport Monumentenwacht.	2027-2028
Onderhoud van de bedaking: volgens Monumentenwacht is het best een 5-jaarlijks periodiek onderhoud te voorzien.	2028
Binnenschilderwerk is op te volgen	Mjp 2026-2031 of Mjp 2032-2037
Verder afwerken van de plaatsing van voorzetramen aan de noordzijde	nog niet gepland

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De dorpskern van Nukerke betreft een woonkern complementair aan het hoofddorp Etikhove. Het dorp heeft een relatief hoge densiteit met een vlotte bereikbaarheid (met de wagen) door de dichte nabijheid van de N60. Binnen het dorp komen relatief weinig voorzieningen voor (één restaurant, apotheek, huisarts, tandarts). Dagelijkse voorzieningen komen hier niet voor (bakker, slager, kruidenier, ...). In het dorp situeert zich tevens ook een groot woonzorgcentrum de Samaritaan, 20 assistentiewoningen en een basisschool De Talentenboog. De kerk ligt op een kruising van drie wandelknooppunten. De dorpskern is niet beschermd als stads- of dorpsgezicht en landschap.

De directe omgeving rond de kerk wordt gekenmerkt door meergezinswoningen aan de zuidzijde en grondgebonden woningen aan de west-, noord- en oostzijde. Net naast de kerk situeert zich ook de parochiezaal. De omgeving rond de kerk werd recent heraangelegd. In de directe omgeving is relatief veel parkeermogelijkheid aanwezig.

De bestaande concessies in het kerkhof rond de kerk worden nog uitgevoerd. Er worden geen nieuwe begravingen meer toegelaten in dit kerkhof. In de visienota rond begraafplaatsen van Maarkedal (maart 2025 - in opmaak) wordt de begraafplaats van Nukerke (gelegen in de Glorieuxstraat, niet het oude kerkhof rond de kerk) naar voor geschoven als hoofdbegraafplaats. Op termijn wordt een uitbreiding van deze begraafplaats voorzien.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal gebruik	
Eucharistievieringen	wekelijks en op hoogdagen: 56 in totaal
Huwelijken	gemiddeld 2 per jaar (de meeste huwelijken gaan door in de kerk van Kerkem)
Begrafnisplechtigheden	gemiddeld 6 per jaar
Doopvieringen	gemiddeld 8 per jaar (de meeste doopplechtigheden gaan door in de kerk van Kerkem)
Vieringen verbonden aan tradities en gebruiken	Viering ter ere van Sint-Antonius-Abt, beschermheilige van de parochie) Wijding van de paarden en ruiters naar aanleiding van ruitersomweg Sint-Michiel tijdens Nukerke kermis in juli; op straat, ter hoogte van de ingang van de kerk.
Andere vieringen	2 vieringen voor de bewoners van WZC de Samaritaan, Heilig Vormsel en Eerste Communie, Wapenstilstand, 2 vieringen voor de vrije basisschool De Talentenboog Nukerke

Niet-pastoraal gebruik	
Concert	Sporadisch, bv. op 1 juni 2025
Activiteit door school	De kerk staat wel ter beschikking voor de catecheselessen en de repetities in aanloop naar het Vormsel en 1e Communie
Activiteit door vereniging	De kerk wordt ter beschikking gesteld aan het parochiekoor Ecclesia Nova voor haar repetities

2.2. ONZE-LIEVE-VROUW VAN LA SALETTEKERK IN LOUISE-MARIE

2.2.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk (La Salettekerk)

Geografische ligging

- La Salettestraat zn, 9680 Etikhove, gehucht Louise-Marie
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Oudenaarde
- Parochie Kluisbergen/Maarkedal
- Lokale geloofsgemeenschap: de lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van La Salette werd via ministerieel besluit van 26 februari 2025 samengevoegd met de lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke)
- De kerk is via bisschoppelijk decreet van 10 juni 2021 onttrokken aan de eredienst. Dit decreet treedt in werking daags voor het verlijden van de akte voor eigendomswijziging (voorzien in het najaar van 2025).

Eigenaar: kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw van La Salette Louise-Marie

Bij opmaak van dit kerkenbeleidsplan (maart 2025) is de kerk van Louise-Marie in eigendom van de kerkfabriek. In het kerkenbeleidsplan 2017 werd de eigendomswissel voor de kerkgebouwen van Nukerke en Louise-Marie naar voor geschoven. Op die manier is het de bedoeling dat de te herbestemmen kerk van Louise-Marie, in eigendom komt van het gemeentebestuur. Om deze eigendomswissel te realiseren was voorafgaand aan het verlijden van de akte een samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van La Salette (Louise-Marie) met de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) vereist. Na het bisschoppelijk decreet dd. 20 juni 2024 omtrent deze samenvoeging van parochies, werd hierover op 26 februari 2025 ook een ministerieel besluit genomen. De effectieve eigendomswissel is voorzien in het najaar van 2025. Vanaf dan zal het gemeentebestuur eigenaar worden van het gebouw, wat de herbestemming op initiatief van het gemeentebestuur, eenvoudiger zal maken.

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet-beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen
Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van La Salette Louise-Marie
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27874>
- Gedeeltelijk beschermd als monument: orgel
Bescherming sinds 19-08-1980
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10479>
- Is gerelateerd aan Kerkdreef
Landschappelijk element
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/308182>

- Maakt deel uit van het erfgoedlandschap
"Muziekbos-Koekamerbos"
Aanduiding geldig sinds 23-11-2023
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/178272>
- Maakt deel uit van het vastgesteld landschapsatlasrelict
"Muziekbos-Koekamerbos"
Aanduiding geldig sinds 17-02-2022
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/127737>

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Beschrijving

Naar het zuiden georiënteerde plattelandskerk met voornamelijk achterliggend ommuurd kerkhof. Driebeukige kerk van baksteenbouw; aanvankelijk zes traveeën met ingebouwde vierkante toren in de eerste noordelijke travee en koor met driezijdige sluiting tussen lage sacristie en berging, gebouwd volgens bewaarde plannen van 1851, hoogst waarschijnlijk van architect Louis Minard (Gent). Bouw aangevat in 1852, inwijding op 19 september 1853. Na sloping van één noordelijke travee met toren, verlenging van de kerk volgens plannen van 1897-1898 door architect Hendrik Geirnaert (Gent): bouw in 1899 van twee traveeën met nieuwe voorgevel en uitspringende vierkante toren geflankeerd door doopkapel (westen) en ronde traptoren (oosten). Herstellingswerken door architect Roger van Driessche in de tweede helft van de jaren 1950.

Sobere kerk met drie beuken onder een leien zadeldak en zijbeuken verlicht door rondboogvensters. Voorgevel in neoromaanse stijl met opklimmende rondbogenfries. Vrij slanke toren van vier geledingen met hoeklisenen, bekroond door korte spits met dakkapellen.

Interieur

Neoclassicistisch getint geschilderd kerkinterieur met vervaagde resten van decoratieve polychromie boven de lambrisering in het koor. Tonvormig overwelfde middenbeuk uitlopend op afgerond koor; overwelfing aanzettend op zware kroonlijst. Rondboogvormige scheibogen op Toscaanse zuilen met gewitte heiligenbeelden op console. Zijbeuken met gedrukte kruisgewelven tussen moerbogen aanzettend op wandpilasters. Rondboognis in wand achter zijaltaren van boven uit verlicht.

Meubilair

Noordelijk zijaltaar toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van la Salette, houten portiekaltaar uit de 17de tot 18de eeuw met gesculpteerde beeldengroep van piëta in fronton. Twee neoclassicistische houten biechtstoelen uit midden 19de eeuw. Deels gebogen smeedijzeren communiebank uit midden 19de eeuw. Twee houten biechtstoelen uit de 19de eeuw. Geschilderde kruisweg op doek uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Orgel van 1864 door Maximilien van Peteghem (Gent); herstelling kort voor 1900 door gebroeders Joris (Ronse); ingrijpend verbouwd in 1957 door Delmotte (Doornik) met onder meer verwijdering van de orgelkast.

Gekleurde glas-in-loodramen uit het tweede en derde kwart van de 20ste eeuw, één gedateerd 1930, de meeste met jaartal van 1958 tot 1962; één glasraam gesigineerd A. Martens, Renaix; glasraam van 1959 gesigineerd A. Mestdagh, Gent.

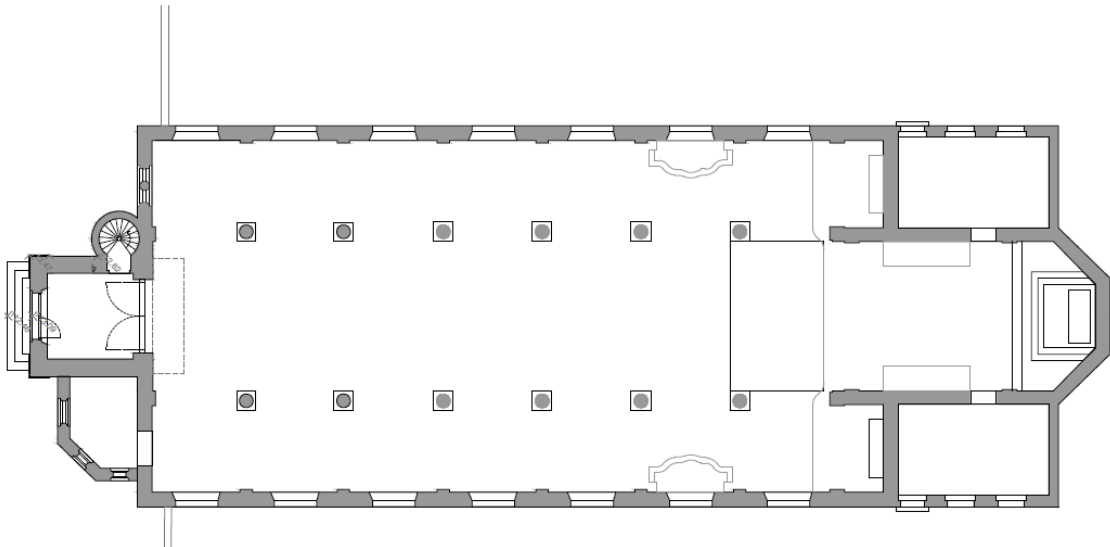
Bron

Integraal overgenomen uit: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van La Salette Louise-Marie* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27874> (geraadpleegd op 12 maart 2025).

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Ca. 630 m²
- 240 stoelen aanwezig

Opbouw

- Driebeukige kerk

Voorzieningen

Sanitair	Niet aanwezig. Wataansluiting, maar geen sanitaire installaties.
Verwarming	Aanwezig: verwarming met mazout, brander ongeveer 20j oud, mazouttank vernieuwd, radiatoren in de kerk
Verlichting	Aanwezig: 3 grote ledlampen verlichten de middengang; andere lampen in de kerk en in de grote luster in het koor zijn nog gloeilampen
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	Aanwezig: gekoppeld aan drie vaste micro's, 1 draagbare micro en een zestal boxen opgehangen in de kerk, voorzien van CD speler.
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	Niet rolstoeltoegankelijk; trappen bij ingang van de kerk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Beide niet aanwezig.
Bliksembeveiliging	Bliksemafleiders aanwezig.
Gsm-operatoren	Zendmast en apparatuur van Orange aanwezig. Aanvraag voor zendmast voor DIGI lopende.

Duurzaamheid

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig Volgens https://apps.energiesparen.be/zonnekaart zou het dak ideaal zijn voor zonne-energie (interpretatie op basis van dakoppervlak en oriëntering, houdt geen rekening met constructie of dakbedekking). (zie bijlage)
Regenwateropvang	Niet aanwezig
Dakisolatie	Niet aanwezig
Andere isolatie	Alle glasramen zijn voorzien van kogelvrije voorzetramen

Biodiversiteit

Vleermuizen	Aanwezig
Uilen	Nestkasten voor uilen en uilen aanwezig. Opvolging gebeurt door een vaste vrijwilliger van Natuurpunt.

Bouwfysische toestand

Lidmaatschap Monumentenwacht	Ja
Laatste inspectiedatum Monumentenwacht	20 oktober 2021

Conditie volgens laatste rapport Monumentenwacht (2021)

Gehele object	Goed: De kerk is in redelijk goede toestand. Enkele (onderhouds)werken (houten buitenschrijnwerk, toegankelijkheid) zijn nodig om deze goede toestand te behouden.
Dak	Goed: Het dak en de aansluitingen hebben al een aanzienlijke levensduur: ze dienen regelmatig een onderhoud te krijgen om in goede toestand te blijven. Op lange termijn zullen de leien van de sacristie, doopkapel en stooklokaal vervangen moeten worden.
Dakwaterafvoer	Goed: De goten waren redelijk vervuild op moment van de inspectie.
Kapconstructie en zolder	Goed: De kapconstructie bevat aantasting door houtborende insecten die opgevolgd moet worden door Monumentenwacht.
Draagstructuur en overspanning	Goed: De gevels van de toren zijn recent gerestaureerd. Op enkele plaatsen is echter al wat voegwerk verdwenen, deze toestand moet opgevolgd worden door Monumentenwacht.
Schrijnwerk en beglazing	Redelijk: Aan de toren hangen netten van de duivenwering van de galmborden aan de ladderhaken.
Afwerking en inrichting	Redelijk: Het houten buitenschrijnwerk (en ook een deel van het metalen schrijnwerk) dient een onderhoud te krijgen.
Site en omgeving	Matig: De kerkhofmuur en de inkomtrappen zijn in matige toestand: ze zijn sterk verweerd of beschadigd en vragen een aanpak.

Verkort advies uit laatste rapport Monumentenwacht (2021)		
code	Omschrijving en verkort advies	Frequentie
	Periodiek onderhoud	
A2021/01	Dak dakbedekking natuurleien → Onderhoud de leien dakbedekking	3j.
A2021/02	Dakwaterafvoer plat dak goten → Reinig periodiek de goten	j.
A2021/03	Afwerking en inrichting buiten hout → Voer periodiek onderhoud uit aan houten buitenelementen.	7j.
A2021/04	Afwerking en inrichting buiten ijzer → Voer periodiek onderhoud uit aan metalen buitenelementen.	7j.
	Werken	
A2021/05	Dak dakbedekking natuurleien → Vervang op lange termijn de natuurleien van de sacristie, stooklokaal en doopkapel [4, 5, 6]	1x
A2021/06	Dak aansluitingen zink → Laat een dakwerker enkele herstellingen uitvoeren	1x
A2021/07	Dak topbekroning smeedijzer → Restaureer op termijn het torenkruis, koorkruis, kruisbloem en dakkapellen	1x
A2021/08	Schrijnwerk en beglazing galm bord → Laat de firma van de duivenwering de weggewaaiide netten afnemen	1x
A2021/09	Afwerking en inrichting afwerking → Fris het interieur op	1x
A2021/10	Site en omgeving trap blauwe hardsteen → Restaureer de inkomtrappen	1x
A2021/11	Site en omgeving ommuring → Restaureer de kerkhofmuur	1x
	Veiligheid en toegankelijkheid	
A2021/12	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid van de daken en goten	1x
A2021/13	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid van de zolders	1x
	Op te volgen	
A2021/14	Kapconstructie en zolder kapconstructie naaldhout → Volg de toestand van de kapconstructie op	3j.
A2021/15	Draagstructuur en overspanning gevel baksteen → Volg de toestand van de gevels van de toren [1] op	3j.

Recent uitgevoerde werken	Jaar van uitvoering
Nieuwe dakgoten	1999
Verfwerk binnenkant kerk	2003
Behandeling tegen houtworm, ... van houtwerk en dakgebinte	2007 - 2008
Ramen herstellen en kogelvrije voorzetrampen plaatsen	2009 tot 2013
Opvoegen van toren en plaatsen van ladderhaken aan toren	2014
Ladderhaken op dak	2015
Plaatsen duivenwering	2016
Opkuisen door Rentokil van trap en binnenkant toren	2017
Plaatsen ledlampen	2018
Mazouttank vernieuwen	2021

Toekomstige werken	Voorziene datum van uitvoering
De kerk wordt herbestemd als landschapshuis met toeristische onthaalfunctie binnen het landschapspark Vlaamse Ardennen. Dit bevindt zich momenteel in een ontwerpfase.	2026-2028

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De dorpskern van Louise-Marie betreft een kern op de grens van de gemeente Maarkedal en de stad Ronse. Het dorp heeft een beperkte densiteit met een beperkte bereikbaarheid. Het dorp is via een kleiner wegennet bereikbaar. Binnen het dorp komen relatief weinig voorzieningen voor (één restaurant, één eventlocatie, één vakantiewoning). Dagelijkse voorzieningen komen hier niet voor (bakker, slager, kruidenier, ...). Het voormalige woonzorgcentrum is recent niet meer in gebruik; deze gebouwen staan momenteel leeg.

De kerk ligt langs een zeer belangrijk wandelknooppunt die verbinding maakt met het vlakbij gelegen Muziekbos. De dorpskern is opgenomen in het erfgoedlandschap “Muziekbos-Koekamerbos”. De dorpskern is niet beschermd als stads- of dorpsgezicht.

De directe omgeving rond de kerk wordt gekenmerkt door grondgebonden woningen. Aan de overzijde van het plein wordt het voormalige woonzorgcentrum wellicht herbestemd naar een residentiële functie. Net naast de kerk situeert zich ook de parochiezaal. In de directe omgeving is relatief veel parkeermogelijkheid aanwezig.

De bestaande concessies in het kerkhof rond de kerk worden nog uitgevoerd. Er worden geen nieuwe begravingen meer toegelaten in het kerkhof. Een groot deel van de begravingen op Louise-Marie zijn inwoners van Ronse; waardoor deze nieuwe concessies naar de begraafplaats Hogerlucht te Ronse gaan.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal gebruik	
Eucharistievieringen	Geen eucharistievieringen meer doorgegaan sinds augustus 2016. Er gingen wel nog maandelijkse gebedsdiensten door tot en met zaterdag 24/10/2020. De kerk bleef wel in gebruik voor speciale vieringen.
Huwelijken	In 2024 zijn er geen huwelijken doorgegaan. In 2025 zal nog 1 huwelijk doorgaan voor de onttrekking aan de eredienst in het najaar van 2025.
Begrafenisplechtigheden	In 2024 zijn er nog 5 begrafenissen doorgegaan in de kerk. In 2025 kunnen nog begrafenissen doorgaan zolang de kerk niet onttrokken is aan de eredienst.
Doopvieringen	In 2024 werden er nog 3 doopsels voltrokken in de kerk. In 2025 kunnen nog doopselvieringen doorgaan zolang de kerk niet onttrokken is aan de eredienst.
Vieringen verbonden aan tradities en gebruiken	De jaarlijkse eucharistie voor de overledenen van de parochie naar aanleiding van de jaarlijkse kermis in september. Halte bij de Fiertelommegang (historische ommegang Ronse, Unesco werelderfgoed): verering van de Sint-Hermesreliken in de Kerk van Onze Lieve Vrouw van La Salette. Rustplaats voor de Bedevaarders.
Andere vieringen	De gebedsdienst voor de overledenen van het voorbije jaar op 1 november Allerheiligen. Sinds 2012 geen vieringen meer voor eerste communie of H.Vormsel.
Niet-pastoraal gebruik	
Concert	Wordt sporadisch gebruikt als concertlocatie: kerstconcert Koninklijke Harmonie van de Zeemacht; concerten van Aquariuskoor (o.a. in kader van gemeentelijk evenement 'Midzomerklanken') De kerk was de gezochte, uitermate stille plaats, voor de opname van twee CD's door het koor Aquarius o.l.v. Marc Michael De Smet. Locatie voor een optreden van een dansgroep naar aanleiding van de jaarlijkse kermis. ...
Voordracht / evenement	Vlaamse Ardennendag (27/4/2025) Poëziewandeling n.a.v. gedichtendag Ronse/Maarkedal
Activiteit door vereniging	De vormelingen maken jaarlijks met de catechisten een kerkentocht in Maarkedal. Gedichtendag i.s.m. Davidsfonds. Vlaamse Ardennendag i.s.m. Natuurpunt.

2.3. SINT-BRITIUSKERK IN ETIKHOVE

2.3.1. Identificatie

Naam: Sint-Britiuskerk

Geografische ligging

- Etikhovestraat zn, 9680 Etikhove
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Oudenaarde
- Parochie Kluisbergen/Maarkedal
- Lokale geloofsgemeenschap: Sint-Britius Etikhove

Eigenaar: gemeentebestuur Maarkedal

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet-beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen
Parochiekerk Sint-Britius
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27852>
- Gedeeltelijk beschermd als monument: orgel
Bescherming sinds 20-12-1974
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/9611>
- Ligt aan de beschermde kasseiweg Etikhovestraat
Bescherming sinds 30/03/1995
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/9576>
Bescherming sinds 24/10/1995
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/9583>
- Ligt aan de beschermde kasseiweg Puttene
Bescherming sinds 24/10/1995
Link: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/200874>

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Beschrijving

Georiënteerde dorpskerk afwijkend naar het noorden, ten westen en ten noorden palend aan de straat. Voorheen met kerkhofmuur voor de kerk, thans ten oosten en ten zuidoosten aanpalend ommuurd kerkhof, afdalend naar de Holbeek.

Historiek

Verwerving van het patronaatschap van de kerk van Etikhove in 1116 door de Sint-Lambertusabdij van Liessies, een benedictijnenabdij in Noord-Frankrijk. Een fragment van een wellicht aanvankelijk romaans bedehuis is in de westelijke gevel van de huidige kerk nog aanwezig. Afgezien van archiefvermeldingen omtrent de kerk sinds de 16de eeuw zijn tot op heden slechts relevante gegevens beschikbaar vanaf de 18de eeuw voor de evolutie van de bestaande kerk. Voor 1768 omvatte de kerk reeds de huidige westtoren met traptoren, voorafgaand aan een tweebeukige benedenkerk van vier traveeën met een vierkant koor. In 1768 zou de zuidelijke zijbeuk toegevoegd zijn overeenkomstig de reeds bestaande noordelijke zijbeuk, tegelijkertijd wijziging van het koor. Herstelling van de kerk gepaard met grote veranderingswerken door verhoging van het schip en uitbreiding oostwaarts aangevat in 1837: verlenging van beide zijbeuken met twee traveeën met ruimte voor zijaltaar in de bredere oostelijke travee, bouw van nieuw koor aansluitend bij de aanzienlijk verhoogde middenbeuk zodat een basilicale aanleg tot stand kwam, en toevoeging van sacristie en berging. Aansluitend bij de vergrotingswerken volledige interieuraanpassing in neoclassicistische stijl; deze wijzigingen samen met vernieuwing van meubilair zouden in 1848 voltrokken zijn. Kerkstoren in neogotische zin gerestaureerd in 1897 naar ontwerp van architect Alphonse Vossaert. Herschildering van het interieur in 1906. Na oorlogsschade dakwerken in 1919 en 1949. Kerkherstelling in 1953 naar ontwerp van architect Richard Cordier gevolgd door binnenschilderwerk in 1954.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt een driebeukige basilicale kerk van zes traveeën met vierkante westtoren en rond traptorentje in zijn noordoksel; middenbeuk uitlopend in even breed koor van twee traveeën met halfronde sluiting; achter de zijbeuken aansluitende sacristie en berging. Kleine rechthoekige uitbouw van doopkapel tegen westkant van zuidelijke zijbeuk. Overwegend baksteenbouw waarbij het te groot volume van het schip in verhouding tot de toren onmiddellijk opvalt.

Aanvankelijk laatgotische westtoren van circa 1520-1535 (?) met drie bouwlagen onder korte piramidale leien torenspits met torenkruis. Vrij ingrijpend en hard gerestaureerde toren met vernieuwing van natuurstenen elementen zoals plint, portaalomlijsting, cordons; vervanging van veel bakstenen metselwerk met gelijkvormig gemaakte hoeksteunberen, ronde uurwerkopeningen onder de spitsbogige galmgaten. Middenbeuk en koor onder doorlopend leien zadeldak, zijbeuken met leien lessenaarsdak. Toepassing van grote hardstenen hoekblokken; daarnaast gebruik van breuksteen namelijk veldsteen en ijzerzandsteen, voor de verspringende plint van zijbeuken en oostelijke bouw, misschien recuperatiemateriaal van vroegere kerk. Het opgaand metselwerk van breuksteen aan de westkant van de noordelijke zijbeuk, aansluitend tegen de toren, zou een overblijfsel vormen van de romaanse kerk. In de langsgevel van de noordelijke zijbeuk zijn nog bouwnaden en lichter gekleurd baksteenmetselwerk aanwezig, die ook wijzen op een verbouwing van de kerk, mogelijk van een vroegere transeptarm. Zandstenen gevelsteen met jaartal 1768 in westgevel van zuidelijke zijbeuk zou overeenstemmen met het bijbouwen van een zuidelijke zijbeuk: lichter bakstenen metselwerk in zuidelijke langsgevel lijkt zijn lengte en hoogte nog duidelijk af. Grote uniforme rondboogvensters en lage dito bovenlichten met ijzeren roede-verdeling. Jaar van laatste kerkvergroting, 1837 in cijferankers, boven op hoge blinde koorhoofd. Het doopkapelletje onder leien zadeldakje vertoont in zijn puntgevel een grote ronde topculus boven een omlopende baksteenlijst op pilasters. Sacristie en berging voorzien van muuropeningen met hardstenen latei en hoekblokken, hooggeplaatste vensters met tralies.

Interieur

Bepoeterd neoclassicistisch kerkinterieur met een opmerkelijke stucdecoratie. Niet bekend of de oorspronkelijke kleurstelling bij herschildering werd hernomen: geschilderd in wit, grijs en geel onder blauwgeschilderde gewelven versierd met rozetten; koor in rode tinten met sjabloonmotieven. Hangkoepels op versierde rondbogige scheibogen, rustend op Toscaanse zuilen met achthoekige basis. Torenuurwerk in westwand boven spitsboog. Hoge middenbeuk en lagere zijbeuken met brede gordelbogen op consoles. Gedecoreerde scheiwanden met twaalf omlijste medaillons waarin apostelfiguur in halfverheven reliëf onder een uitgesproken brede en verkropte kroonlijst. Omkadering van rondbogige toegang der doopkapel en van de nis met calvarie aan de andere zijde van het portaal, gekenmerkt door een stucwerk met buitengewoon geraffineerde verfijning. Doksaal met tochtportaal geplaatst in 1884, werk van P. Vion. Gepolychromeerde heiligenbeelden op console tegen de kerkzuilen.

Meubilair

Vijf 18de-eeuwse schilderijen op doek, waarvan vier ingewerkt in de lambrisering van het koorgestoelte. Twee altaardoeken respectievelijk met Onze-Lieve-Vrouw (circa 1855) en de Heilige Britius (gedateerd 1859), beide gesigneerd F. D'Hondt. Twee 18de-eeuwse gewitte houten engelenbeelden. Tombevormig 18de-eeuws marmeren hoofdaltaar met houten expositietroon. Twee portiekvormige houten zijaltaren uit de tweede helft van de 18de eeuw. 18de-eeuwse houten preekstoel. Vier 18de-eeuwse eiken preekstoelen.

Nieuw orgel met verwerking van ouder materiaal (onder meer meubel) vervaardigd tussen 1776 en 1787 door Pieter Van Peteghem en zoon Lambert-Benoit; wijzigingen in 1932 door B. Godefroid (Oudenaarde); restauratie in 1980-1981 door de firma Loncke (Zarren) naar concept van 1786 (?) onder toezicht van Monumenten en Landschappen. Kruisweg van gepolychromeerd half verheven beeldhouwwerk in terracotta door A. De Beule van 1893. Stenen epitaaf van G. de Ladeuze (1669). 17de-, 18de- en 19de-eeuwse grafstenen in buitengevels. Gekleurde glas-in-loodramen van 1968-1970 en 1974 van kunstglazenier M. Leenknegt (Kwaremont).

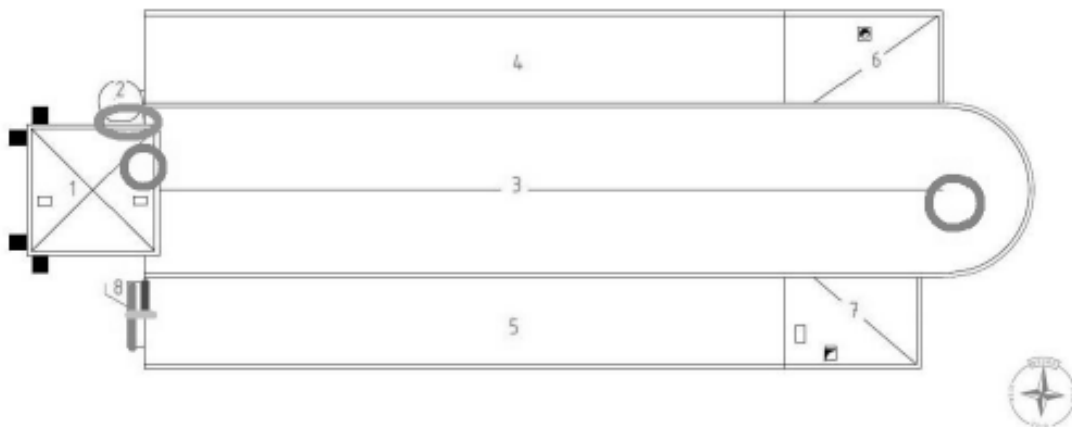
Bron

Integraal overgenomen uit: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Sint-Britius* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27852> (geraadpleegd op 12 maart 2025).

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Ca. 650 m²
- 300 stoelen aanwezig

Opbouw

- Basilicale driebeukige kerk

Voorzieningen

Sanitair	Ja, stromend water: 1 toilet en 1 wasbak (handen); in de technische ruimte beneden de trap ter hoogte van het deurtje.
Verwarming	Gasbrander met warme lucht generator; jaarlijkse keuring (onderhoudscontract)
Verlichting	Halogeen
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	Een perfect werkende audiosysteem: versterker, CD speler, Bluetooth connectie, vaste en draadloze micro,
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	De hoofdingang en het schip zijn rolstoeltoegankelijk, het koorgedeelte niet.
Diefstal- en brandbeveiliging	Aanwezig, 4 camera's (3 in de kerk, 1 in sacristie) met DVR recorder.
Bliksembeveiliging	Ja 1 afleider op het dak van het schip, gecontroleerd door Heliblitz. Volgens Heliblitz: te zwakke beveiliging.
Gsm-operatoren	Nee.

Duurzaamheid

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig Volgens https://apps.energiesparen.be/zonnekaart zou het dak ideaal zijn voor zonne-energie (interpretatie op basis van dakoppervlak en oriëntering, houdt geen rekening met constructie of dakbedekking).
Regenwateropvang	Niet aanwezig
Dakisolatie	Niet aanwezig
Andere isolatie	Niet aanwezig

Biodiversiteit

Uilen	Kerkuil en uilenbak aanwezig. Opvolging gebeurt door een vaste vrijwilliger van Natuurpunt.
Duiven en kauwen	Deze moeten, vanuit oogpunt monumentenzorg, geweerd worden.

Bouwfysische toestand

Lidmaatschap Monumentenwacht	Ja
Laatste inspectiedatum Monumentenwacht	30 januari 2023

Conditie volgens laatste rapport Monumentenwacht (2023)

Gehele object	Redelijk: De kerk is algemeen in redelijke toestand. Verschillende zaken dienen wel op korte termijn aangepakt te worden zoals de galmgaten, periodiek onderhoud van hout en metaal, enkele herstellingen aan de daken en aansluitingen en de raamdorpel van de sacristie. De toegankelijkheid van de kerk is minder goed: de grote hoogte zorgt dat verschillende plaatsen (middenbeuk, oostzijde zijbeuken) niet toegankelijk zijn dmv ladders voor onderhoud en inspectie.
Dak	Redelijk: Mits enkele herstellingen en periodiek onderhoud van de leien, kunnen deze nog geruime tijd meegaan.
Dakwaterafvoer	Goed: De goten waren proper op moment van de inspectie.
Kapconstructie en zolder	Goed:

	Er is een beperkte aantasting van actieve grote klopkever vastgesteld in de kapconstructie.
Draagstructuur en overspanning	Redelijk Door erosieproblemen en een instabiliteit van de fundering zijn barsten ontstaan in het metselwerk. De stabiliteit en evolutie dient onderzocht te worden, met daaraan gekoppeld een restauratie van de gevels en barsten.
Schrijnwerk en beglazing	Redelijk: Er is een gebrek aan onderhoud aan de houten en metalen onderdelen. De metalen ramen dienen gerestaureerd te worden.
Afwerking en inrichting	Redelijk: Het interieur ziet er nog goed uit, maar vertoont enkele barsten in het pleisterwerk tgv de stabiliteitsproblemen.
Site en omgeving	Matig: Het kerkhof lijdt zwaar onder bodemerosie, met schade aan de funderingen, grafzerken en kerkhofmuren tot gevolg. Een algemene aanpak van het kerkhof (beplanting, kerkhofmuur, grafstenen, etc) dringt zich op.

Verkort advies uit laatste rapport Monumentenwacht (2023)		
code	Omschrijving en verkort advies	Frequentie
	Administratie	
A2023/01	Gehele object → Contacteer Monumentenwacht voor een bouwkundige inspectie/advies.	3j.
A2023/02	Gehele object beschermd erfgoed → Contacteer het agentschap Onroerend Erfgoed indien u werken uitvoert aan of in een beschermd erfgoed.	1x
	Periodiek onderhoud	
A2023/03	Dakwaterafvoer goten plat dak → Reinig periodiek de goten en de daken.	2j.
A2023/04	Schrijnwerk en beglazing buiten hout → Voer periodiek onderhoud uit aan houten buitenelementen.	7j.
A2023/05	Schrijnwerk en beglazing buiten ijzer → Voer periodiek onderhoud uit aan metalen buitenelementen.	7j.
	Werken	
A2023/06	Dak dakbedekking aansluitingen → Laat een dakwerker enkele herstellingen uitvoeren	1x
A2023/07	Draagstructuur en overspanning gevel baksteen → Raadpleeg een ingenieur-stabiliteit	1x
A2023/08	Draagstructuur en overspanning dorpel blauwe hardsteen → Herstel de blauwe hardstenen raamdorpel van de sacristie	1x
A2023/09	Schrijnwerk en beglazing raam metaal → Restaureer de metalen ramen	1x
A2023/10	Schrijnwerk en beglazing galmbord	1x

	→ Voer werken uit aan de galmgaten en toren	
A2023/11	Site en omgeving trap → Herstel de kerkhofmuur en -trappen	1x
A2023/12	Site en omgeving funerair erfgoed → Herstel het funerair erfgoed	1x
A2023/13	Site en omgeving andere → Pak de bodemerosie aan op het kerkhof	1x
	Veiligheid en toegankelijkheid	
A2023/14	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid van de daken en goten	1x
A2023/15	Dak dakluik → Pas de dakluiken aan	1x
	Op te volgen	
A2023/16	Kapconstructie en zolder spant hout → Volg de aanstasting door houtborende insecten op	3j.
A2023/17	Draagstructuur en overspanning gevel natuurleien → Volg de toestand van de gevels op	3j.

Recent uitgevoerde werken	Jaar van uitvoering
Restauratie toren	2022

Toekomstige werken	Voorziene datum van uitvoering
Restauratie torenspits	2025
Opkuis torentrap en 2 torenzolders	2025
Vergroening van het kerkhof	2026-2031

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De dorpskern van Etikhove betreft het hoofddorp van Maarkedal. Het dorp heeft een relatief hoge dichtheid geconcentreerd langs de Nederholbeekstraat. Dit dorp is op een iets ruimere afstand gelegen van de N60 en het onderliggend wegennet waardoor deze nog altijd kan genieten van een vlotte bereikbaarheid (met de wagen). Binnen het dorp komen een beperkt aantal voorzieningen voor (café-restaurant, restaurants, feestzaal, apotheek, huisarts, fietsenwinkel, geschenkenwinkel, verzekeraar, cashpoint ...) voornamelijk gesitueerd langs de Nederholbeekstraat. Enkel een bakker en kruidenier komen hier als dagelijkse voorzieningen voor. In tegenstelling tot de dorpskern van Nukerke en Louise-Marie zijn hier veel meer voorzieningen. In het dorp situeert zich tevens ook het administratief centrum van de gemeente, het woonzorgcentrum Ter Gauwen en een basisschool. De kerk ligt op een kruising van drie wandelknooppunten. De dorpskern is niet beschermd als stads- of dorpsgezicht en landschap.

De directe omgeving rond de kerk wordt gekenmerkt door grondgebonden woningen. Net naast de kerk situeert zich de basisschool. In de directe omgeving is relatief veel parkeermogelijkheid aanwezig.

In het kerkhof rond de kerk is nog ruimte om nog vier jaar begraafconcessies aan te bieden. Daarna is de begraafplaats op vlak van concessies vol. In de visienota rond begraafplaatsen van Maarkedal (maart 2025 - in opmaak) wordt voor het kerkhof een uitdoofbeleid voorzien om op termijn de lijkbezorgingen enkel nog te voorzien op de begraafplaats van Nukerke en Schorisse, en dit na de realisatie van de uitbreiding van de begraafplaats in Nukerke.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal gebruik	
Eucharistievieringen	Enkel op de hoogdagen en speciale gelegenheden, eerste communie, Vormsel,
Huwelijken	1
Begrafnisplechtigheden	4 à 5
Dooptochten	1
Vieringen verbonden aan tradities en gebruiken	Startviering met de lokale verenigingen, naar aanleiding van kermis Etikhove in oktober. Wijding van de paarden en ruiters naar aanleiding van ruitertocht Sint-Donatus tijdens Etikhove kermis in juli; op straat, ter hoogte van de ingang van de kerk.
Andere vieringen	Gebedsdienst Aswoensdag , schoolgemeenschap (2x)

Niet-pastoraal gebruik	
Concert	3 à 4 concerten georganiseerd door LEGRO,
Tentoonstelling	/
Voordracht/evenement	Sporadisch: bv. performance door de leerlingen van de kunstacademie Vlaamse Ardennen – filiaal Maarkedal
Activiteit door school	Grootouderfeest
Activiteit door vereniging	Legro Sint-Britiuskoor (repetities en opluisteren vieringen)

2.4. SINT-PETRUSKERK IN KERKEM

2.4.1. Identificatie

Naam: Sint-Petruskerk (ook Sint-Pieter)

Geografische ligging

- Kerkemstraat zn, 9680 Maarke-Kerkem
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Oudenaarde
- Parochie Kluisbergen/Maarkedal
- Lokale geloofsgemeenschap: Sint-Petrus Kerkem

Eigenaar: gemeentebestuur Maarkedal

Bescherming(en)/vastgesteld

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen
Parochiekerk Sint-Pieter
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27934>
- Beschermd als monument
Parochiekerk Sint-Pieter: kerk en kerkhofmuur
Bescherming sinds 18-11-1976
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10474>
- Beschermd als cultuurhistorisch landschap
Parochiekerk Sint-Pieter: kerkhof
Bescherming sinds 18-11-1976
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10476>
- Maakt deel uit van het erfgoedlandschap
"Heuvel van Bossenare"
Aanduiding geldig sinds 11-05-2018
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/113313>

2.4.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Beschrijving

Georiënteerd landelijk kerkje. Ten noorden en ten oosten aan de lager gelegen straat, hoge en gebogen oude bakstenen kerkhofmuur met steunberen, voorzien van ijzeren hekwerk wellicht van 1888 en tegenover de pastorie onderbroken door steektrap van 10 treden. Aan weerszij van kerktoeren aansluitend ijzeren toegangshek tot kerkhof.

Het patronaatsrecht van de kerk behoorde toe aan het kapittel van Sint-Hermes van Ronse, stichtingsdatum echter onbekend. Weinig voorhanden bouwhistorische gegevens laten slechts

gissingen toe over het aanvankelijke grondschema en de vroege evolutie van de kerk. Jongere bouwfasen, vanaf de 18de eeuw, door bouwsporen wel nog duidelijk afleesbaar. Volgens J. De Brouwer: in de tweede helft van de 17de eeuw uitvoering van vele werken aan de te kleine kerk, grotere vensters in 1711 en herstelling van de toren in 1772. Ingrijpende veranderingswerken, bepalend voor huidig uitzicht, in 1885 naar ontwerp van architect Van den Bauck (?): herstelling met vergroting, op advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (K.C.M.L.) herleid tot bouw van transept in plaats van toevoeging van zijbeuken; werken gepaard met oprichting van berging en sacristie, vergroting van vensters en deur en bouw van bovenste torengeliding met spits. Volgende herstellingen in 1908 onder leiding van architect J. Colpaert, voornamelijk voeg- en dakwerken. Wegens vochtproblemen werd daarbij in de onderbouw natuursteen ten dele vervangen door baksteen. In 1966-1967 voornamelijk restauratie van binnenmuren naar ontwerp van architect J. Dhaeyer gepaard met koorrestauratie en dakwerken.

Sobere kerk overwegend in baksteenbouw; westtoren met aansluitend deel van beuk en koor met onderbouw van breuksteen (veldsteen met ijzerzandsteen), mogelijk rest en/of recuperatiemateriaal van aanvankelijk bouwwerk uit romaanse (of vroeggotische?) periode.

De plattegrond ontvouwt een eenbeukige kerk van drie traveeën voorafgegaan door een vierkante westtoren, een uitspringend transept met aansluitende berging en sacristie naast het rechthoekige koor. Beuk en toren met gelijke muurdikte (circa 70-80 cm), wellicht in aanleg de oudste delen van de kerk; kleurverschillen in de breuksteen wijzen mogelijk op twee bouwfasen. Ook verschillend gekleurde bakstenen partijen met bouwnaden getuigen van herhaaldelijk vernieuwd of hersteld opgaand metselwerk. Gotisch koor minstens uit de 17de eeuw. Lage enigszins uitspringende onderste torengeliding afgelijnd door hardstenen cordonlijst en met jaartal 1775 op vierkante gevelsteen boven de rondboogpoort. Tweede en derde torenverdieping zonder geliding en van bakstenen verschillend van onderste en bovenste bouwlagen. Vierde geliding van 1885 met twee gekoppelde spitsbogige galmgaten aan elke zijde en afgedekt door ingesnoerde achzijdige leien torenspits; groot sierlijk neogotisch ijzeren torenkruis met in 1908 vernieuwde koperen haan. Beuk en de weinig lagere transeptarmen en koor onder leien zadeldaken; sacristie en berging met lessenaarsdak. Schip en transept met dezelfde steekboogvensters met kleine roedeverdeling. Noordelijke langsgevel met recent gedichte steekboogdeur en circa halverwege, vanaf knik verzaaid en licht uitwijkend naar buiten. Natuurstenen gedenkplaat tegen westkant van zuidelijke transeptarm met vermelding van bouw transept van 1885 in Latijns opschrift. Een spitsboogvenster met bakstenen afzaat en druiplijstje in beide zijgevels van het koor. Koorpuntgevel op natuurstenen kraagstenen; geglazuurd Andreaskruis boven witgeschilderde korfboogomlijsting (vroeger venster ?) waarin houten paneel met gepolychromeerde gesculpteerde volkse voorstelling van Onze-Lieve-Vrouw ter Engelen uit de 18de eeuw. Daaronder een vrij jong Christusbeeld aan kruis onder luifel.

Interieur

Bep leisterd en gewit kerkinterieur. Beuk overwelfd met tongewelf voorzien van eenvoudig stucijstwerk; geelgeschilderde parabolische overwelling in koor met witte stucdecoratie.

Meubilair

17de-eeuws houten Onze-Lieve-Vrouwebeeld met 19de-eeuwse polychromie. 17de-eeuws geschilderd houten Sint-Blasiusbeeld. 19de-eeuwse altaarboek. Gepolychromeerde 18de-eeuwse houten beelden van Sint-Augustinus en Sint-Margaretha van Antiochië bij het hoofdaltaar.

Laatbarok gepolychromeerd houten hoofdaltaar in portiekvorm uit de tweede helft van de 18de eeuw, hoogstwaarschijnlijk afkomstig van de kloosterkapel van het Sint-Margrietklooster van

Schorisse, volgens chronogram bovenaan herschilderd in 1887. Gepolychromeerd houten noordelijk portiekaltaar toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw; houten zuidelijk portiekaltaar geïnspireerd op vorig zijaltaar en toegewijd aan tweede kerkpatroon Heilige Blasius. 18de-eeuws koorgestoelte. Eiken communiebank van circa 1800. Rijk gesculpteerde eiken preekstoel gedateerd 1687 en na aanpassing van trap geplaatst in 1888. Eén 18de-eeuwse eiken biechtstoel. 17de-eeuws orgel, in 1807 gekocht van het Sionklooster te Oudenaarde, in 1846 gerenoveerd door Pierre van Peteghem. Doopvont uit 1885 van marmer van Basècles met kegelvormig geschubd houten deksel. Twee gekleurde koorglasramen van circa 1920.

Bron

Integraal overgenomen uit: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Sint-Pieter* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27934> (geraadpleegd op 12 maart 2025).

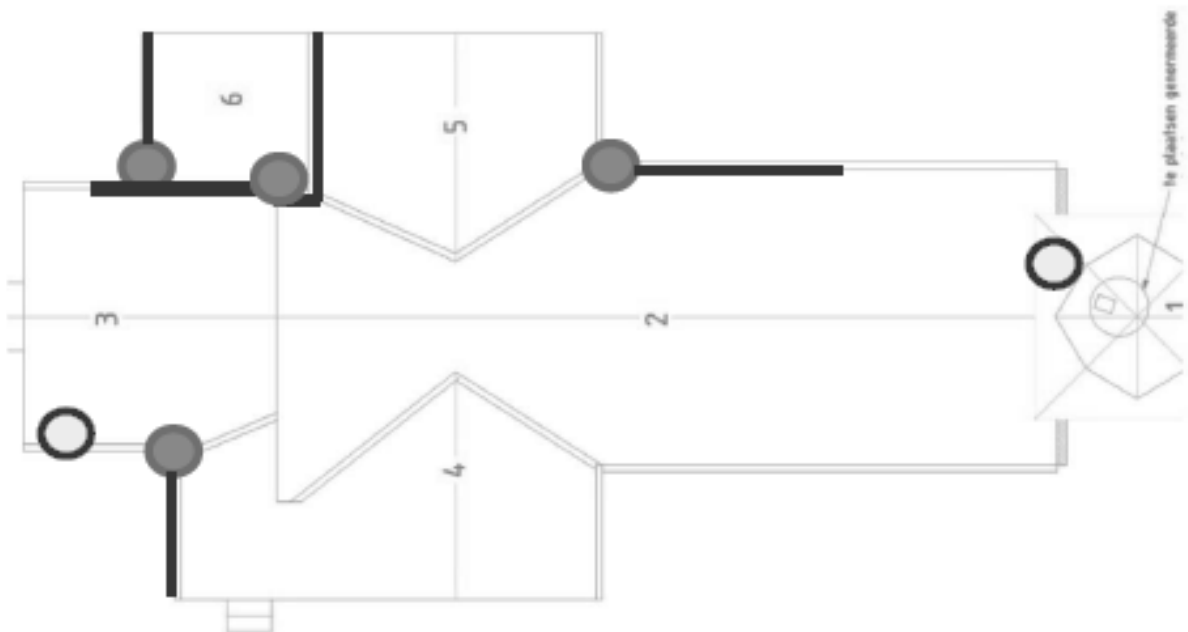
Restauratie

De kerk werd gerestaureerd in 2012-2014.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Ca. 200 m²
- 135 stoelen aanwezig

Opbouw

- Eenbeukige kerk

Voorzieningen

Sanitair	Ja, lavabo en toilet in zijkant van het koor (niet rolstoeltoegankelijk) (ook bereikbaar via zijuitgang) .
Verwarming	Elektrische stralers
Verlichting	Ledlampen
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	Ja, 2 micro's en 1 draadloze micro, ook bluetooth aansluiting.
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, maar niet in koorgedeelte ook niet via de zijdeur.
Diefstal- en brandbeveiliging	Alarm, rook- en bewegingsmelder op de deuren en in de kerk.
Bliksembeveiliging	Ja.
Gsm-operatoren	Niet aanwezig.

Duurzaamheid

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig
Regenwateropvang	Niet aanwezig
Dakisolatie	Niet aanwezig
Andere isolatie	Niet aanwezig

Biodiversiteit

Uilen	Ja. Nestkast voor uilen aanwezig. Opvolging gebeurt door een vaste vrijwilliger van Natuurpunt. Tussen 3 en 5 jongen per jaar.
-------	--

Bouwfysische toestand

Lidmaatschap Monumentenwacht	Ja
Laatste inspectiedatum Monumentenwacht	30 augustus 2021

Conditie volgens laatste rapport Monumentenwacht (2021)

Gehele object	Uitstekend
---------------	------------

Dak	Uitstekend
Dakwaterafvoer	Uitstekend
Kapconstructie en zolder	Goed
Draagstructuur en overspanning	Goed
Schrijnwerk en beglazing	Goed
Afwerking en inrichting	Uitstekend
Site en omgeving	Goed

Verkort advies uit laatste rapport Monumentenwacht (2021)		
code	Omschrijving en verkort advies	Frequentie
	Periodiek onderhoud	
A2021/06	Dak windveer → Voer tijdig onderhoudsschilderwerk uit aan de windveren van de topgevels.	10j.
A2021/01	Dakwaterafvoer goten plat dak → Reinig periodiek de goten en de daken.	2j.
A2021/10	Dakwaterafvoer afvoer → Voer onderhoudsschilderwerk uit aan de gietijzeren stampijpen.	10j.
A2021/07	Schrijnwerk en beglazing glasramen → Voer onderhoudsschilderwerk uit aan de ijzeren kaders van de ramen van het schip en de transepten.	10j.
A2021/02	Afwerking en inrichting buiten hout → Voer periodiek onderhoud uit aan houten buitenelementen.	7j.
A2021/03	Afwerking en inrichting buiten ijzer → Voer periodiek onderhoud uit aan metalen buitenelementen.	7j.
A2021/14	Afwerking en inrichting binnenschrijnwerk → Regel de inkomdeur zodat ze niet meer sleept.	1x
	Werken	
A2021/09	Dak topbekroning → Voer onderhoudsschilderwerk uit aan het torenkruis.	1x
A2021/12	Kapconstructie en zolder → Herstel bij herverdekking van de toren de verbinding van de torenrib met de koningsstijl.	1x
A2021/13	Afwerking en inrichting bepleistering → Herstel waar nodig de barstvorming en het ontbreken van pleisterwerk.	1x
A2021/11	Technische installatie klokkenstoel → Voer roestwerend schilderwerk uit aan de hingsels van de klokken.	10j.

A2021/05	Site en omgeving paneel hout → Restaureer het houten paneel in de raamnis van het koor.	1x
	Welzijn - Milieu - Duurzaamheid	
A2021/04	Technische installatie vuil en hygiëne → Plaats een waterwerend scherm tegen de muur waar het tapkraantje voor het kerkhof is geplaatst.	1x
	Op te volgen	
A2021/08	Dak calvarie → Vervang op middellange termijn de dakbedekking bovenop de calvarie.	1x

Recent uitgevoerde werken	Jaar van uitvoering
Volledige restauratie	2012-2014
Schilderwerk na inspectie Monumentenwacht (buiten en in de toren)	2023

Toekomstige werken	Voorziene datum van uitvoering
Schilderwerk in de kerk wegens waterschade	2025

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kern van Kerkem betreft een beperkt aantal woningen gesitueerd in het open landschap. De kern is beperkt bereikbaar door landelijke wegen. De kern heeft door zijn geïsoleerde ligging geen voorzieningen. De kerk ligt langs een wandelknooppunt.

De parochiekerk en kerkhofmuur zijn beschermd als monument, het kerkhof is beschermd als cultuurhistorisch landschap. De dorpskern is niet beschermd als stads- of dorpsgezicht, maar is opgenomen in het erfgoedlandschap “Heuvel van Bossenare”.

De directe omgeving rond de kerk wordt gekenmerkt door het openruimtegebied (weides en akkers), landbouwbedrijven en zonevreemde eengezinswoningen. In de directe omgeving is er beperkte parkeermogelijkheid.

In het kerkhof rond de kerk is nog ruimte om nog 5 jaar gewone grond en begraafconcessies aan te bieden. Daarna is de begraafplaats op vlak van gewone grond en concessies vol. In de visienota rond begraafplaatsen van Maarkedal (maart 2025 - in opmaak) wordt voor het kerkhof een uitdoofbeleid voorzien om op termijn de lijkbezorgingen enkel nog te voorzien op de begraafplaats van Nukerke en Schorisse, en dit na de realisatie van de uitbreiding van de begraafplaats in Nukerke.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal gebruik	
Eucharistievieringen	4 x per jaar
Huwelijken	Gemiddeld: 2 per jaar 2015-5, 2016-geen, 2017- 2, 2018-1, 2019- 1, 2020 geen, 2021-2, 2022-2, 2023-1, 2024-2
Begrafnisplechtigheden	Gemiddeld: 2 per jaar 2015-geen, 2016-2, 2017-2, 2018-3, 2019- 1, 2020-4, 2021-2, 2022-2, 2023-3, 2024 geen
Dooptvieringen	2015-4, 2016-7, 2017-12, 2018- 9, 2019- 15, 2020-2, 2021-29, 2022-22, 2023-21, 2024-13
Vieringen verbonden aan tradities en gebruiken	Jaarlijks kinderzegening voor de dopelingen van het voorbije jaar
Andere vieringen	/

Niet-pastoraal gebruik	
Concert	Sporadisch: bv. 2016: locatie voor concert binnen gemeentelijk evenement Midzomerklanken.
Activiteit door vereniging	De vormelingen maken jaarlijks met de catechisten een kerkentocht in Maarkedal.

2.5. SINT-PETRUSKERK IN SCHORISSE

2.5.1. Identificatie

Naam: Sint-Petruskerk (Sint-Pieter)

Geografische ligging

- Essestraat 1, 9688 Schorisse
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Oudenaarde
- Parochie Kluisbergen/Maarkedal
- Lokale geloofsgemeenschap: Sint-Petrus Schorisse

Eigenaar: gemeentebestuur Maarkedal

Bescherming(en)/vastgesteld

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen
Parochiekerk Sint-Pieter
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/28114>
- Beschermd als monument
Parochiekerk Sint-Pieter
Bescherming sinds 13-01-1981
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10482>
- Beschermd als dorpszicht
intrinsiek Parochiekerk Sint-Pieter en omgeving
Bescherming sinds 13-01-1981
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10486>
- Maakt deel uit van het beschermd cultuurhistorisch landschap
"Het burreken"
Bescherming sinds 17-12-1981
Link: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/8472>

2.5.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Dorpskerk ingeplant aan de oostelijke straatzijde met georiënteerd koor afwijkend naar het zuiden op rechthoekig perceel aan hoek Essestraat, ruimte overeenstemmend met het vroeger kerkhof, sinds 1967 omgevormd tot parking. Afhellende bakstenen kerkhofmuur ten zuiden aan Essestraat, geleed door verhoogde lisenen tussen brede rechthoekige spaarvelden; voorste muurpijler met jaartal 1916 in natuursteen, wellicht verwijzend naar jaar van (her)opbouw. Huidige kerk kende drie grote bouwfases, de oudere bouwevolutie is evenwel slechts fragmentarisch bekend.

Historiek

Oudste gegevens aangaande een kerk te Schorisse hebben betrekking op de restitutie van de altaarrechten in 1177 aan de Sint-Amandusabdij te Elnone (Noord-Frankrijk); deze abdij behield sindsdien het patronaatsrecht. De heren van Schorisse uit het huis van Gavere hadden een nog niet duidelijk inschatbaar aandeel in het bouw- en/of het veranderingsproces van de kerk, voorheen wellicht een eenbeukige kruiskerk waarvan de kruisingstoren in 1627 door sloop verdween. Van voorafgaandelijke aan- en verbouwingen bleef evenwel de laatgotische westtoren (tweede kwart van de 16de eeuw) behouden: een verweerde gevelsteen boven het portaal draagt een heden nog moeilijk leesbare inscriptie van jaartal 1538. Vernielingen in 1566 en 1579, gevolgd door herstellingswerken. Nieuwbouw van een noordelijke zijbeuk in 1684-85 en van een zuidelijke zijbeuk in 1701-1702. In het derde kwart van de 18de eeuw heropbouw van het huidige koor met ten zuiden aanleunende sacristie (in 1757-58 of circa 1765) en oprichting van een nieuwe doopkapel (1758). Torens spits herbouwd in 1779-1780. Afbraak van de kerk in 1788-90 met uitzondering van het koor en de westtoren met ten zuiden aangrenzende kleine doopkapel; tussenbeide opbouw van een nieuw driebeukig schip. Aansluitend (circa 1790) interieurdecoratie met nieuwe altaren door de befaamde Italiaan C. Moretti. Toevoeging van een bergplaats ten noorden van het koor in 1872. Herstellingswerken in 1885-1887. Ingrijpende restauratie van de kerktoren in 1902 naar ontwerp van architect Henri Vaerwyck met namelijk vervanging van veel bouw materiaal. Plaatselijke herstellingen in 1930 en 1932. Brand van het koor in 1949 waarbij onder andere het waardevolle portiekaltaar van 1680 door C. Mahieu verloren ging; de figuratieve schilderijen met onder meer heiligen, van 1873 door P. Van Coillie, die koorwanden en -gewelf sierden, zijn sindsdien ook verdwenen. Nodige herstellingswerken van het koor in 1953-54 naar ontwerp van architect Adrien Bressers gepaard met herschildering van het hele interieur. Doopkapel gewijzigd in neogotische stijl en vergroot met berging voor elektriciteitscabine (1967). Grove herstellingswerken in 1978-79 met voegwerken. Beperkt kleurenonderzoek naar aanleiding van jongste herschildering van het interieur (1997) bracht een onvolledig beeld aan van oorspronkelijk vrij gediversifieerde marmerschildering. Vandaar keuze van een nieuwe kleurstelling in lichte okertinten die de architecturale sierelementen en structuur accentueren.

Beschrijving

Het grondplan van de kerk omvat een zware vierkante westtoren (1538) met rond traptorentje tegen noordelijke oksel, een breed driebeukig schip van vijf traveeën (1788-90) uitlopend in een koor van twee traveeën met driesijdige sluiting, ten zuiden aanpalende sacristie en ten noorden berging (1872, vergroot met sanitair in 1978-79).

Laatgotische westtoren van vijf bouwlagen van bak- en zandsteen met hoekkettingen, geleed door omlopende waterlijsten en op hoge arduinen plint. Versneden hoeksteunberen. Korfboogpoort in deels originele spitsboogomlijsting. Ruim spitsboogvenster erboven met driedelige trasering,

eveneens grotendeels vernieuwd. Derde geleding van westgevel met ruitmotieven in kruisvorm van geglazuurde baksteen. Twee spitsbogige hoge galmgaten in elke torenzijde onder omlopende geprofileerde daklijst. Korte ingesnoerde achzijdige leien torenspits bekroond door een groot decoratief smeedijzeren kruis op bol en bekroond door windhaan.

Bakstenen schip op plint van Doornikse steen, afgedekt door een leien zadeldak en verlicht door rondboogvensters in de langsgevels der zijbeuken. Lagere koor met blinde oostgevel, evenals sacristie met zandstenen plint en hoekkettingen. Segmentbogige koorvensters, gedicht in de schuine muren van de sluiting. Doopkapel met blinde oculus aan zuidzijde; sporen van vroegere dakhelling in westgevel van zuidelijke zijbeuk. Vrij jonge Calvariebeeldengroep onder luifel tegen westkant van doopkapel achter ijzeren hekwerk.

Interieur

Bepเลsterd en geschilderd homogeen classicistisch kerkinterieur gekenmerkt door een overzichtelijke ruimte met harmonieuze verhoudingen. Lagere en smallere zijbeuken gescheiden van de middenbeuk door rondbogen op Toscaanse zuilen met vierkante sokkel; typerende pilasterordonnantie, wanddecoratie met lijstwerk en stucconsoles in Lodewijk XVI-stijl, overwelling met hangkoepels gescheiden door brede moerbogen. Rijke en verfijnde stucdecoratie van oostelijke zijbeukwanden en voornamelijk van koorgewelf en -boog door C. Moretti waarvan de opgetrokken draperie met gekroonde baronmuts evenals de gewelfsluitstukken zeer opmerkelijk zijn. Twee monumentale rondboogdeuren met paneelwerk. Koorwandgeleding met nissen voor reliekschrijnen naast koorhoofd. Doopkapel achter rondboog voorzien van gewelf opgesmukt met stralenkrans en wolken in stucrelief. IJzeren hekwerk versierd met Christus- en Mariamonogram.

Doksaal mogelijk nog deels uit 1781 door D. De Staercke, gewijzigd in 1837 onder meer met ijzeren borstwering.

Meubilair

Altaarboek met voorstelling van Geboorte van Christus, uit de 17de eeuw, toegeschreven aan G. De Crayer. Altaarboek voorstellende "De pestlijders aanroepen de Heilige Rochus, Sebastiaan en Antonius abt", uit de 17de eeuw. In het koor, boek "Onze-Lieve-Vrouw schenkt rozenkrans aan Heilige Dominicus", uit de 17de eeuw. In de doopkapel, boek "De boodschap van de engel aan Maria", waarschijnlijk schilderwerk van N. De Liemaker, uit de 17de eeuw.

16de-eeuws houten Heilig Margaretabeeld met jonge polychromie. Gekleed houten Onze-Lieve-Vrouwebeeld met Kind, begin 19de eeuw. Verscheidene 19de-eeuwse houten heiligenbeelden, evenals enige plaasteren, overschilderd in de jaren 1960.

Twee zijaltaren evenals gebogen wandbekleding van beide, gemarmerd hout en stucwerk, circa 1790 door C. Moretti. Eiken koorbanken van 1793 met fraai sculpteerwerk. IJzeren communiebank uit de eerste helft van de 19de eeuw. Merkwaardige preekstoel geassembleerd uit diverse elementen: zeshoekige kuip mogelijk van 1670 door W. De Croock met laat-18de-eeuwse toevoegingen en/of van 1810 en gepolychromeerd beeld van Goede Herder (1810). Twee midden-18de-eeuwse biechtstoelen met rococokenmerken en een barokke biechtstoel, gedateerd 1687, door C. Mahieu, heden in de doopkapel. Opmerkelijke zandstenen doopvont, waarschijnlijk uit de 15de eeuw, met gebeeldhouwde achtkantige kuip; koperen deksel en ophanging met duif van 1935 door H. Verdonck (Gent). Kruisweg van 1851 geschilderd op boek. Glasramen van 1922 en van 1938-39 door H. Coppejans. Twee 18de-eeuwse reliekschrijnen.

Nieuw orgel gebouwd in 1836-37 door Pierre van Peteghem (Gent); werken in 1872 door Ch. Anneessens (Geraardsbergen) en in 1878 door J. Vergaert (Gent); in 1953 zwaar gerenoveerd door J. Loncke (Esen) zodat behalve de orgelkast niet veel meer overblijft van Van Peteghem. Grafzerk van Jaqueline de Gavere. 1505, Doornikse kalksteen en witmarmeren kopie van Doornikse kalksteen; witmarmeren 18de-eeuwse grafzerken.

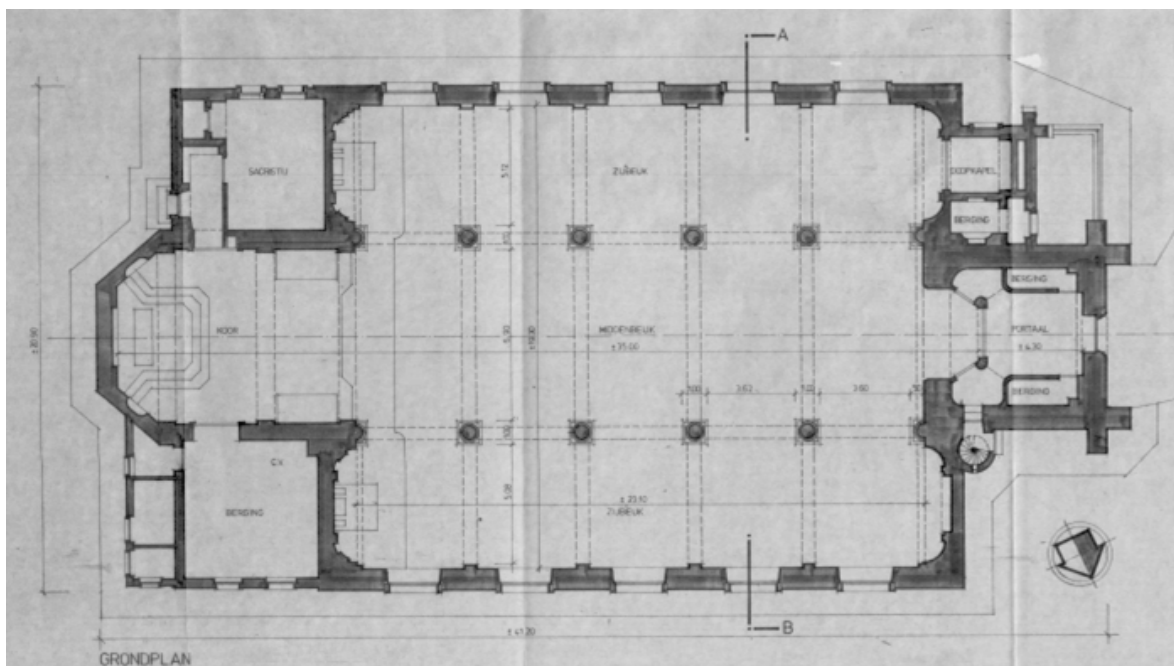
Bron

Integraal overgenomen uit: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Parochiekerk Sint-Pieter* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/28114> (geraadpleegd op 12 maart 2025).

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Ca. 750 m²
- 400 zitplaatsen

Opbouw

- Driebeukige kerk

Voorzieningen

Sanitair	Ja, 1 toilet, 1 lavabo; in zeer slechte staat, naast de bergruimte
Verwarming	Ja, mazout, +/- 30 jaar oud, laatste keuringsdatum ongeveer 7 jaar geleden, installatie afgekeurd
Verlichting	Gewone verlichting.
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig.
Audiosysteem	Cd-speler, verouderd
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is toegankelijk voor rolstoelgebruik, echter niet voor het koorgedeelte
Diefstal- en brandbeveiliging	Branddeur tussen koor en bergruimte
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Niet aanwezig.

Duurzaamheid

Zonnepanelen (en batterijen)	Niet aanwezig Volgens https://apps.energiesparen.be/zonnekaart zou het dak ideaal zijn voor zonne-energie (interpretatie op basis van dakoppervlak en oriëntering, houdt geen rekening met constructie of dakbedekking). (zie bijlage)
Regenwateropvang	Niet aanwezig
Dakisolatie	Niet aanwezig
Andere isolatie	Niet aanwezig

Biodiversiteit

Vleermuizen	Er zouden meerdere kolonies aanwezig zijn.
Uilen	Ja, nestkast voor uilen aanwezig. Opvolging gebeurt door een vaste vrijwilliger van Natuurpunt.

Bouwfysische toestand

Lidmaatschap Monumentenwacht	Ja
Laatste inspectiedatum Monumentenwacht	Bouwkundige inspectie: 16 augustus 2021

Conditie volgens laatste rapport Monumentenwacht (2021)

Gehele object	Redelijk: Het gebouw is algemeen wel in redelijke toestand: om dure restauraties uit te stellen dienen enkele onderhoudswerken (oa aan het dak) uitgevoerd te worden.
Dak	Redelijk / matig: Enkele onderhoudswerken aan de daken (uitgevallen leien, loskomende windveer en afdekkap) dienen te gebeuren om het gebouw weer waterdicht te maken.
Dakwaterafvoer	Goed
Kapconstructie en zolder	Redelijk: De kapconstructie vertoont enkele kleine problemen die best bij het vervangen van de dakbedekking (op lange termijn) opgelost worden.
Draagstructuur en overspanning	Redelijk: De gevels vertonen redelijk wat verwerking, maar zijn algemeen nog in redelijke toestand.
Schrijnwerk en beglazing	Goed: Sommige delen van het houten buitenschrijnwerk werden recent herschilderd (deuren), algemeen is al het houten buitenschrijnwerk in redelijk goede toestand.
Afwerking en inrichting	Redelijk: De binnendeuren dienen aangepakt te worden om geen verdere schade aan de waardevolle vloer te brengen.
Site en omgeving	Redelijk/matig: De bomen dienen dringend gesnoeid te worden zodat ze geen schade aanrichten aan de glas-in-loodramen. De kerkhofmuur kan op termijn wel een restauratie gebruiken.

Verkort advies uit laatste rapport Monumentenwacht (2021)		
code	Omschrijving en verkort advies	Frequentie
	Periodiek onderhoud	
A2021/04	Dak dakbedekking natuurleien → Laat een dakwerker het leien dak onderhouden	2j.
A2021/01	Dakwaterafvoer plat dak goten → Reinig periodiek de goten en de daken.	j.
A2021/02	Afwerking en inrichting buiten hout → Voer periodiek onderhoud uit aan houten buitenelementen.	7j.
A2021/03	Afwerking en inrichting buiten ijzer → Voer periodiek onderhoud uit aan metalen buitenelementen.	7j.
A2021/08	Site en omgeving bomen → Snoei de bomen	j.

	Werken	
A2021/09	Dak dakbedekking natuurleien → Vernieuw op lange termijn de dakbedekking	1x
A2021/11	Kapconstructie en zolder kapconstructie hout → Restaureer de kapconstructie	1x
A2021/12	Draagstructuur en overspanning dorpel blauwe hardsteen → Voeg de barsten en voegen van de dorpels op	1x
A2021/05	Afwerking en inrichting vast meubilair hout → Herstel de binnendeuren	1x
A2021/10	Site en omgeving ommuring → Restaureer plaatselijk de kerkhofmuur	1x
	Veiligheid en toegankelijkheid	
A2021/06	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid en veiligheid van de zolders	1x
A2021/13	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid → Verbeter de toegankelijkheid van de daken	1x
	Op te volgen	
A2021/07	Draagstructuur en overspanning gevel baksteen → Volg de toestand van de gevels op	3j.
A2021/14	Schrijnwerk en beglazing raam glas-in-lood → Volg de toestand van het glas-in-loodraam van het doksaal op	3j.

Recent uitgevoerde werken	Jaar van uitvoering
Er wordt jaarlijks een onderhoud gedaan van de goten, herstellingen aan het dak indien nodig; zoals enkele jaren geleden na een voorjaarsstorm.	/
Er zijn, in afwachting van een passende herbestemming, geen investeringen gebeurd de laatste jaren.	/

Toekomstige werken	Voorziene datum van uitvoering
Het is de bedoeling de kerk te herbestemmen. Er is momenteel (maart 2025) nog geen concrete herbestemming voor ogen. Samenhangend met de herbestemming zullen ook werken noodzakelijk zijn. Hierbij onder meer: - Herstellingswerken aan het dak - Vervangen van/voorzien van een andere verwarmingsinstallatie/-methode - Voorzien sanitair	2027-2031

2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De dorpskern van Schorisse betreft een kleinere woonkern dan Etikhove en Nukerke. Het dorp heeft een beperktere densiteit geconcentreerd langs de Hofveldstraat-Zottegemstraat met een beperkte bereikbaarheid. Het dorp is via een kleiner wegennet bereikbaar. Binnen het dorp komen een beperkt aantal voorzieningen voor (restaurants, frituur, apotheek, vakantiewoningen, ...) voornamelijk gesitueerd langs de Hofveldstraat-Zottegemstraat. Enkel een buurwinkel komt hier als dagelijkse voorzieningen voor. In tegenstelling tot de dorpskern van Nukerke en Louise-Marie zijn hier veel meer voorzieningen. In het dorp situeren zich tevens ook twee vestigingen van de woon- en zorgresidentie PURA en twee basisscholen, de vrije basisschool De Wante en basisschool gemeenschapsonderwijs Omer Wattez.

De kerk ligt langs een wandelknooppunt. De open ruimte aansluitend op de dorpskern en de regio van de kerk is opgenomen in het landschappelijk geheel “Burreken en vallei van de Maarkebeek stroomopwaarts Maarke”.

De parochiekerk en haar onmiddellijke omgeving, begrensd door de kerkhofmuur is beschermd als dorpsgezicht, de kerk is ook als monument beschermd.

De directe omgeving rond de kerk wordt gekenmerkt door grondgebonden woningen. Net naast de kerk situeert zich de basisschool De Wante met parochiezaal. De omgeving rond de kerk werd recent heraangelegd. In de directe omgeving is relatief veel parkeermogelijkheid aanwezig.

Er zijn geen graven meer gelegen rond de kerk.

2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal gebruik	
Eucharistievieringen	Geen: laatste zondagviering was op kerstmis 2018
Huwelijken	Amper
Begrafnisplechtigheden	2 à 3 per jaar
Dooptelingen	2 à 3 per jaar
Vieringen verbonden aan tradities en gebruiken	Allerheiligenviering 11 november herdenking (sporadisch) Wijding van de paarden en ruiters naar aanleiding van ruitertocht Sint-Rochus tijdens Schorisse kermis in september; op straat, ter hoogte van de ingang van de kerk.
Andere vieringen	Eerste communie

Niet-pastoraal gebruik	
Activiteit door school	Viering bij de start van het schooljaar, kerstviering, viering einde schooljaar, in november: grootouderviering
Activiteit door vereniging	Dansgroep (maandelijks) Nieuwjaarsreceptie Natuurpunt

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE

Deelgemeente	Kerk	Toekomstvisie
Nukerke	Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk	Valorisatie ¹
Louise-Marie	Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk	Herbestemming ²
Etikhove	Sint-Britiuskerk	Valorisatie ¹
Kerkem (Maarke-Kerkem)	Sint-Petruskerk	Valorisatie ¹
Schorisse	Sint-Petruskerk	Herbestemming ²

3.1.1. Algemeen

De visie en grote lijnen uit het kerkenbeleidsplan 2017, die ook in het gemeentelijk meerjarenplan 2020-2025 werd meegenomen en in acties vertaald, blijven de uitgangspunten voor het huidige kerkenbeleidsplan 2026-2031. De richting die in 2017 ingeslagen werd, wordt mits enige bijsturing en nuancering verder gevolgd. Ook in het pastoraal plan (2025-2031) voor de parochie Kluisbergen/Maarkedal wordt dezelfde visie gevolgd.

Nadat de voormalige Eligiuskerk in Maarke eind 2013 herbestemd werd, blijkt het voor een kleine gemeente toch vrij ambitieus om in de komende beleidsperiode nog twee kerken te herbestemmen. Het herbestemmen van de kerken van Louise-Marie en Schorisse was ook in de voorbije gemeentelijke legislatuur en in het kerkenbeleidsplan 2017 reeds de bedoeling, maar een concrete invulling voor de herbestemming vinden, bleek niet zo eenvoudig.

Voor een kleine landelijke gemeente als Maarkedal is het niet zo evident om een passende herbestemming voor de kerkgebouwen te vinden. Dit heeft niet enkel te maken met financiële middelen, maar ook met de niet stedelijke context en de vaststelling dat er in de gemeente weinig of geen nood is aan ruimten of functies waarvoor de kerkgebouwen zouden kunnen ingezet worden: zowel in Etikhove, Nukerke, Schorisse en Louise-Marie is er, vlakbij de kerk, een parochiezaal, waar ruimte is voor ontmoeting, onder meer binnen het verenigingsleven. Daarnaast heeft de gemeente met GC het Marca (de voormalige Sint-Eligiuskerk in Maarke) een ruimte voor lezingen, concerten en andere podiumkunsten. Sinds 2021 biedt ook het vrijetijdscentrum De Maalzaak, waar KLJ Etikhove en het filiaal Maarkedal van de kunstacademie Vlaamse Ardennen gevestigd zijn en waar

¹ 'Valorisatie' zijn die initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw versterken en bevorderen. Daarbij benadruk je niet alleen de religieuze, maar ook de culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en/of landschappelijke waarde. De initiatieven vullen de liturgie en bezinning aan of krijgen een plaats ernaast. Denk aan kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen. Ook de kerk 'buiten de uren' openstellen valt onder valorisatie.
(bron: www.toekomstparochiekerken.be/ondersteuning/kerkenbeleidsplan)

² **Herbestemming:** Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan de bisschop ze definitief aan de eredienst onttrekken. Het kerkgebouw krijgt dan een nieuwe functie. Volg de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure. Ervoor vindt meestal een samenvoegen van parochies plaats. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.
(bron: www.toekomstparochiekerken.be/ondersteuning/kerkenbeleidsplan)

jeugdactiviteiten als speelpleinwerking en andere vakantiekampen doorgaan, heel wat ruimte aan verenigingen en individuele burgers (oa vergaderzalen, sportzaal, ...).

Nadat de voorbije jaren een aantal pistes bekeken werden, kwam er voor beide dossiers (Louise-Marie en Schorisse) in 2024 toch een nieuwe wending. Er wordt in het voorliggende kerkenbeleidsplan voor geopteerd om voor deze twee kerken verder te werken aan een concrete herbestemming. De overige drie kerken (Nukerke, Etikhove en Kerkem) blijven behouden voor de eredienst; alle met valorisatie.

3.1.2. Nukerke: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Toekomstvisie: valorisatie: parochiekerk (én hoofdkerk), gebruikt voor de eredienst, maar met valorisatie

Eredienst

Zoals reeds in het kerkenbeleidsplan 2017 vastgelegd, blijft de kerk van Nukerke ook in het pastoraal plan (2025-2031) voor de parochie Kluisbergen/Maarkedal de hoofdkerk voor Maarkedal (naast de Karmel in Berchem als hoofdkerk voor Kluisbergen).

Deze visie wordt mee onderschreven door de kerkfabriek van Nukerke, het centraal kerkbestuur en het gemeentebestuur. In deze centrumkerk is er wekelijks op zondagmorgen een eucharistieviering.

Valorisatie

In het verleden werd de kerk al open gesteld naar aanleiding van Open Monumentendag (2016). In juni 2025 is er een orgelconcert ter herinnering aan ere-organist met roots in Nukerke, Stanislas Deriemaeker. Ook in de toekomst zijn er mogelijkheden om in de kerk andere initiatieven te verwelkomen. In de directe omgeving van de kerk is er de Gesubsidieerde Vrije Basisschool De Talentenboog, het woonzorgcentrum De Samaritaan en de Groep Assistentiewoningen Jericho (20 assistentiewoningen).

Daarnaast is er een actief verenigingsleven in Nukerke, met onder meer het aan de kerk verbonden koor Ecclesia Nova, de jeugdbeweging KLJ Nukerke, feestcomité De Bende van Nukerke, het OKRA trefpunt Nukerke, de Ruitervereniging Sint-Michiël en de wandelclub Op stap door Nukerke.

Daarnaast zijn er in de nabije omgeving ook een aantal kunstenaars actief.

Er zijn met andere woorden wel heel wat mogelijkheden voor kruisbestuiving en initiatieven waarvoor de kerk kan gebruikt worden.

Eigendom

Bij opmaak van dit kerkenbeleidsplan (maart 2025) is de kerk van Nukerke in eigendom van het gemeentebestuur. De enige kerk op het grondgebied van de gemeente die niet in eigendom is van het gemeentebestuur, maar van de kerkfabriek, is de Onze-Lieve-Vrouw Van La Salettekerk in Louise-Marie. Aangezien de kerk van Louise-Marie zal herbestemd worden, binnen een project dat getrokken en gefinancierd wordt door het gemeentebestuur zal via een eigendomswissel de kerk van Louise-Marie in eigendom komen van het gemeentebestuur en die van Nukerke in eigendom van de kerkfabriek van Nukerke.

Om deze eigendomswissel te realiseren was voorafgaand aan het verlijden van de akte een samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van La Salette (Louise-Marie) met de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) vereist. Na het bisschoppelijk decreet dd 20 juni 2024 omtrent deze samenvoeging van parochies, werd hierover op 26 februari 2025 ook een ministerieel besluit genomen. De effectieve eigendomswissel is voorzien in het najaar van 2025. Vanaf dan zal de kerkfabriek van Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart

(Nukerke) eigenaar worden van de kerk van Nukerke, de hoofdkerk van de gemeente en één van de twee hoofdkerken van de parochie Maarkedal/Kluisbergen. Het eigenaarschap onderstreept de visie om de kerk van Nukerke blijvend voor de eredienst (met valorisatie) voor te behouden.

Gebiedsomschrijving

De lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) omvat intussen ook de voormalige geloofsgemeenschap Sint-Eligius (Maarke) en Onze-Lieve-Vrouw van La Salette (Louise-Marie).

3.1.3. Louise-Marie: Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk

Toekomstvisie: herbestemming: Landschapshuis binnen het Landschapspark Vlaamse Ardennen

Herbestemming

Op 13 oktober 2023 erkende de Vlaamse Regering het Landschapspark Vlaamse Ardennen. Maarkedal maakt deel uit van het landschapspark Vlaamse Ardennen. Voor de ontwikkeling van de landschapsparken stelt de Vlaamse regering een subsidiekader vast voor de financiering van de toeristische ontwikkeling van de Vlaamse Parken. (besluit Vlaamse Regering van 29 maart 2024). In het kader van deze subsidiëring werd de kerk van Louise-Marie binnen het landschapspark Vlaamse Ardennen naar voor geschoven als landschapshuis met een onthaalfunctie voor de Vlaamse Ardennen.

De gemeente Maarkedal zal dit project trekken, en werkt hiervoor samen met het landschapspark Vlaamse Ardennen en de stad Ronse. Op die manier zal de kerk van Louise-Marie een waardevolle herbestemming krijgen, een herbestemming waar zowel de gemeente Maarkedal als de stad Ronse achter staan, en waarbij onder meer ook de toekomst van de jaarlijkse passage van de Fiertelommegang aan de kerk gegarandeerd wordt.

De Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk en de volledige site errond hebben veel potentieel: een belangrijke erfgoedspot, waar erfgoed-, natuur- en fietsbeleving hand in hand gaan. De site is gelegen op een iconische en belevingsvolle plek, op de grens van Ronse en Maarkedal, op de grens met Pays des Collines en naast het Muziekbos, dé plek waar de naam 'Vlaamse Ardennen' aan onze regio werd gegeven door de bevriende schrijvers Pol de Mont en Omer Wattez.

Met de herbestemming als landschapshuis, zal het gebouw een rol spelen als (toeristische) onthaalfunctie met een educatieve focus en hoge belevingswaarde, als startpunt voor diverse recreatieve doeleinden (wandelen, fietsen, ruiterroutes ...), als rustpunt onderweg. De volledige projectfiche die werd ingediend bij de subsidieaanvraag is toegevoegd als bijlage bij dit kerkenbeleidsplan.

(Financieel) engagement

De gemeente Maarkedal engageert zich om dit project te realiseren, in samenwerking met de stad Ronse. Naast de subsidie van het landschapspark Vlaamse Ardennen (200.000 euro) zullen ook andere subsidiekanalen gezocht worden. Waar het engagement al in de afgelopen gemeentelijke legislatuur genomen werd (onder meer met het toevoegen van een actie aan het meerjarenplan 2019-2025: 'actie 169: Herbestemming van de La Salettekerk', zal dit in de nieuwe legislatuur

bestendig worden. De nodige kredieten zullen voorzien worden in het gemeentelijk meerjarenplan 2026-2031.

Eigendom

Bij opmaak van dit kerkenbeleidsplan (maart 2025) is de kerk van Louise-Marie de enige kerk op het grondgebied van de gemeente die niet in eigendom is van het gemeentebestuur, maar van de kerkfabriek.

In het kader van het herbestemmingsproject zal via een eigendomswissel de kerk van Louise-Marie in eigendom komen van het gemeentebestuur en die van Nukerke in eigendom van de kerkfabriek van Nukerke. Om deze eigendomswissel te realiseren was voorafgaand aan het verlijden van de akte een samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van La Salette (Louise-Marie) met de erkende lokale geloofsgemeenschap Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (Nukerke) vereist. Na het bisschoppelijk decreet dd 20 juni 2024 omtrent deze samenvoeging van parochies, werd hierover op 26 februari 2025 ook een ministerieel besluit genomen. De effectieve eigendomswissel is voorzien in het najaar van 2025. Vanaf dan zal de kerk van Louise-Marie in eigendom van het gemeentebestuur komen.

Onttrekking aan de eredienst

Via bisschoppelijk decreet van 10 juni 2021 werd de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van La Salette te Louise-Marie onttrokken aan de eredienst. In dit besluit wordt als herbestemming een functie als ontmoetingsruimte of een functie binnen de sectoren toerisme en/of lokale economie omschreven, een voorwaarde waaraan met de herbestemming als landschapshuis voldaan wordt.

Dit bisschoppelijk decreet treedt in werking daags voor het verlijden van de overeenkomst waardoor de eigendom van de kerk van Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk zal overgaan naar de gemeente en de eigendom van de Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk te Nukerke zal overgaan naar de kerkfabriek van Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart te Nukerke.

Timing herbestemming

De laatste eredienst zal plaatsvinden tijdens het kermisweekend van Louise-Marie 19-21 september. Pas daarna zal de akte voor eigendomswissel verleden worden.

De aanpassingswerken voor de realisatie van de herbestemming van de kerk tot landschapshuis voor de Vlaamse Ardennen moeten gerealiseerd zijn tegen uiterlijk 31 december 2028.

3.1.4. Etikhove: Sint-Britiuskerk

Toekomstvisie: valorisatie: parochiekerk (reserve kerk), gebruikt voor de eredienst, maar met valorisatie

Eredienst

Zoals reeds in het kerkenbeleidsplan 2017 vastgelegd, blijft de kerk van Etikhove ook in het pastoraal plan (2025-2031) voor de parochie Onze-Lieve-Vrouw in Kluisbergen/Maarkedal voorbehouden voor de eredienst, als reservekerk. Deze visie wordt mee onderschreven door de kerkfabriek van Etikhove, het centraal kerkbestuur en het gemeentebestuur. Er zijn erediensten op hoogdagen, een startviering voor de lokale verenigingen en occasioneel in het teken van het sacrament.

Valorisatie

In het verleden werd de kerk al open gesteld naar aanleiding van bv. Open Monumentendag. Daarnaast heeft Legro, een lokaal initiatief dat concerten met o.a. orgel als instrument voor hedendaagse muziek organiseert, de Sint-Britiuskerk als vaste concertlocatie. Legro organiseert 2 à 3 concerten op jaarbasis. De Gesubsidieerde Vrije Basisschool Etikhove, gelegen op 60 meter, organiseert in de kerk onder meer de grootoudernamiddag.

Ook het gemeentelijk administratief centrum, met onder meer de bibliotheek, is vlakbij. De bibliotheek organiseert sporadisch, onder andere in samenwerking met de kunstacademie Vlaamse Ardennen – filiaal Maarkedal (gelegen in de Maalzaakstraat, eveneens in deelgemeente Etikhove) activiteiten, zoals in januari 2025 naar aanleiding van Gedichtendag en Week van de Poëzie.

Etikhove kent ook een vrij actief verenigingsleven, met onder meer het aan de kerk verbonden Sint-Britiuskoor (met repetities in de kerk), de jeugdbeweging KLJ Etikhove, het recent opgestarte feestcomité Zot van Etikhove, Ferm Maarkedal, de Sint-Donatus ruitergilde, ...

Er zijn reeds een aantal initiatieven; een meer frequent gebruik van de kerk voor dergelijke initiatieven wordt zeker aanbevolen en aangemoedigd.

3.1.5. Kerkem (Maarke-Kerkem): Sint-Petruskerk

Toekomstvisie: valorisatie: parochiekerk, vooral gebruikt voor doopvieringen, maar met valorisatie

Eredienst

De Sint-Petruskerk in Kerkem is voorbehouden voor de eredienst. Dit was reeds zo in het kerkenbeleidsplan 2017 en wordt ook behouden in het pastoraal plan (2025-2031) voor de parochie Onze-Lieve-Vrouw in Kluisbergen/Maarkedal.

Ongeveer vier keer per jaar gaat er een eucharistievering door. Wanneer Padre Eric Gruloos, die sinds 1985 missionaris is in Guatemala, in België is, wordt deze gelegenheid aangegrepen om een (jaarlijkse) viering te organiseren in de Sint-Petruskerk in Kerkem, waar Eric Gruloos opgroeide.

Daarnaast is het kerkje, vooral door de kleinschaligheid, zeer populair als kerkgebouw voor doopvieringen: 29 in 2021, 22 in 2022, 21 in 2023 en 13 in 2024. Dit wordt ook mee ondersteund vanuit het pastoraal plan.

Ook voor huwelijken, met gemiddeld 2 vieringen per jaar, is het een charmante locatie.

Valorisatie

Pittoreske locatie en erfgoedlocatie

Het kleine kerkje van Kerkem werd in de periode 2012-2014 volledig gerestaureerd. Centraal gelegen in Maarkedal, ligt het tegelijk ook zeer landelijk en pittoresk in het kleine dorp Kerkem, met zicht op weides en het landschap. Met naast de kerk nog een kleine begraafplaats met kerkhofmuur en gelegen aan het dorpsplein biedt dit mogelijkheden om inwoners en bezoekers te laten mee genieten van dit beschermd gebouw.

Er is in Kerkem geen actief verenigingsleven, maar de plek wordt druk bezocht door wandelaars en fietsers (en ligt onder meer langs de wandelknooppunten).

Het plein is momenteel vooral asfaltvlakte met parkeerplaatsen. Een heraanleg van het plein, met ontharding en onder meer het voorzien van meer groen en zit- of picknickbanken, zal een meerwaarde creëren voor de beleving van wandelaars, fietsers, passanten en inwoners. De heraanleg van het plein in Kerkem wordt meegenomen in het gemeentelijk meerjarenplan 2026-2031.

De omgeving van de beschermde Sint-Petruskerk is niet alleen op vlak van landschap en natuur interessant, maar heeft ook op erfgoedvlak wel één en ander te bieden, met de aanwezigheid van de voormalige pastorie, het voormalig klooster (en school), en het verhaal van de intussen verdwenen drievuldigheidsboom, een roepsteen,

Open kerk en stilteplek

Wie op het plein even geniet van een rustmoment, kan een bezoekje brengen aan het kerkhof. Het zou een meerwaarde zijn mocht het kerkje ook op een aantal momenten open zijn; bv. weekends en zomerperiode. Hierbij moeten afspraken gemaakt worden over het openen van de kerk en maatregelen genomen worden ter bescherming van de waardevolle stukken in het interieur. Het pastoraal plan 2025-2031 vermeldt dat de kerk in Berchem (Kluisbergen) altijd open is en hierdoor veel toevallige kerkbezoekers aantrekt, wat ook het geval is voor de Vincentiuskapel in Maarke-Kerkem (Kapelleberg). Ook in het pastoraal plan wordt het meer openstellen van de kerken opgenomen in de prioriteitenlijst voor de nabije toekomst.

De kerk kan op die manier ook een stilteplek zijn voor wie op zoek is naar rust, stilte en bezinning. Ook voor andere, kleinschalige initiatieven kan de kerk een charmante locatie zijn.

3.1.6. Schorisse: Sint-Petruskerk

Toekomstvisie: herbestemming

Herbestemming voor een beschermd monument

Zoals reeds in het kerkenbeleidsplan 2017 en in het gemeentelijk meerjarenplan 2019-2025 opgenomen, is het al even de bedoeling om de kerk van Schorisse te herbestemmen.

En hoewel de laatste eucharistieviering reeds dateert van Kerstmis 2018, is er nog steeds geen passende herbestemming gevonden voor de kerk van Schorisse.

Ook in dit kerkenbeleidsplan wordt herbestemming voorzien als toekomstige functie voor de kerk van Schorisse. Op het moment van de opmaak van het kerkenbeleidsplan is er nog geen duidelijkheid over een concrete nieuwe invulling of functie voor het gebouw.

Dat de kerk een beschermd gebouw is, heeft enerzijds voordelen naar subsidiëring toe, maar kan anderzijds ook beperkend zijn voor het vinden van een nieuwe passende functie.

Participatietraject

Op dit moment is de herbestemming nog niet gekend.

In 2024 werd gestart met een participatietraject 'Rond de kerktoren', gesubsidieerd door Leader Vlaamse Ardennen tot Dender. Binnen het project Rond de kerktoren is het de bedoeling om onder meer voor de kerk van Schorisse (daarnaast zit ook de kerk van Strijpen (Zottegem) in dit subsidieproject) samen met de lokale gemeenschap op zoek te gaan naar een functie en de kerk tijdens het traject open te stellen voor een multifunctionele bestemming.

Samen met het kerkbestuur, het lokaal bestuur en geëngageerde burgers wordt door Avansa Vlaamse Ardennen-Dender en VARIANT een traject doorlopen om het draagvlak en de betrokkenheid rond het kerkgebouw te vergroten en de cultureel erfgoed waardering te verhogen.

De bedoeling van het participatie- en subsidietraject is om tegen juni 2026 een onderbouwde visie te hebben, met zicht op welke middelen nodig zijn en mogelijke subsidies en partners beschikbaar zijn om deze visie te realiseren.

Gemeentelijk meerjarenplan 2026-2031

Het zoeken naar een passende herbestemming zal ook de komende gemeentelijke legislatuur een actie zijn in het gemeentelijk meerjarenplan. Er wordt bij voorkeur gezocht naar een passende invulling waarbij samengewerkt kan worden met een private investeerder om de herbestemming budgetneutraal of -vriendelijk te houden. Eens er een concreet voorstel voor herbestemming is, kunnen de eventuele nodige aanpassings- of verbouwingswerken en financiering in kaart gebracht worden.

Het aangekondigde ontslag van de kerkraad

In 2026 is een hervverkiezing van de kerkraad nodig; het gaat om de driejaarlijkse gedeeltelijke verkiezingen, die verplicht (decretaal bepaald) in de maand april van 2026 moeten plaatsvinden. Bij de driejaarlijkse verkiezingen wordt slechts een deel van het bestuursorgaan (her)verkozen. Een bestuursorgaan bestaat uit een kleine helft (2 leden) en een grote helft (3 leden). De ene keer is het verkiezing van de kleine helft (2 leden), de andere keer verkiezing van de grote helft (3 leden). Bij de verkiezingen in 2026 is een hervverkiezing van de grote helft (3 leden) nodig. De leden van de kleine helft blijven in principe zetelen.

De leden van de huidige kerkraad gaven reeds meermaals aan dat de uittredende leden zich niet opnieuw kandidaat zullen stellen. De overige leden zullen ontslag nemen. Er valt te verwachten dat er geen nieuwe kandidaturen zullen ingediend worden en dat er een vacuüm komt voor de kerkraad van Schorisse.

3.2. PLAN VAN AANPAK: HOE DE TOEKOMSTIGE INVULLINGEN ZULLEN WORDEN ONDERZOCHT

Valorisatie voor de kerken van Nukerke, Etikhove en Kerkem

Voor de kerken van Nukerke, Etikhove en Kerkem, waar valorisatie als functie voorzien is, is het vooral de bedoeling om nieuwe en andere initiatieven, naast de erediensten, te stimuleren.

Het meer openstellen van de kerk, onder meer naar aanleiding van bv. Erfgoeddag, Open Monumentendag, Open Kerkendagen, is een eerste stap om de waardevolle gebouwen in de kijker te zetten en te delen met bezoekers die er anders niet of minder komen. Ook samenwerking met gidsenverenigingen zoals Xtra Vlaamse Ardennen kan versterkend werken.

Vooraf voor de kerken van Nukerke en Etikhove, waar een actief verenigingsleven is, zijn er mogelijkheden voor ander gebruik.

Zowel vanuit de kerkfabrieken, de parochiale werking als het gemeentebestuur worden nieuwe initiatieven gestimuleerd. Het is de bedoeling om het gebruik van de kerken als een normale reflex te zien en dit te faciliteren.

Door een sterk uitgebouwd wandel- en fietsnetwerk is het wandel- en fietstoerisme erg populair in onze gemeente. Het openstellen van de kerken voor deze passanten is aan te bevelen. Zeker voor het gerestaureerde en pittoreske kerkje van Kerkem wordt aanbevolen om hierop in te zetten de komende periode. Het gemeentebestuur zal de kerkraad hierin mee ondersteunen door het aanreiken van informatie en mee zoeken naar voorbeelden van andere kerken die open zijn voor bezoekers. Overlegmomenten om dit in goede banen te leiden zullen opgezet worden.

Overleg, onderlinge ervaringsuitwisseling, ondersteuning en communicatie zijn de acties die opgezet zullen worden om valorisatie te stimuleren.

Herbestemming van de Onze-Lieve-Vrouw van La Salettekerk in Louise-Marie als landschapshuis met toeristische onthaalfunctie binnen het landschapspark Vlaamse Ardennen

Dit traject is lopend. Er zijn overlegmomenten en werkgroepen waarin de verschillende betrokkenen participeren: Kerkfabriek Louise-Marie, gemeentebestuur Maarkedal, stadsbestuur Ronse, Landschapspark Vlaamse Ardennen, ...

De samenvoeging van de parochies is gerealiseerd sinds februari 2025.

Het gemeentebestuur zal in het najaar van 2025 eigenaar worden van het gebouw.

De effectieve onttrekking aan de eredienst gaat daags voor het verlijden van de akte in voege. Er wordt, samen met de kerkfabriek en het feestcomité bekeken om op een passende manier het kerkelijk gebeuren af te sluiten rond de datum van de kermis in Louise-Marie eind september.

De einddatum voor het herbestemmingproject is december 2028.

Herbestemming van de Sint-Petruskerk in Schorisse

Er loopt momenteel (sinds najaar 2024) een participatietraject, waarbij door Avansa Vlaamse Ardennen-Dender en VARIANT, samen met het kerkbestuur, het gemeentebestuur en geëngageerde burgers op zoek gegaan wordt naar een passende herbestemming. Bedoeling van het project is om tegen juni 2026 een onderbouwde visie te hebben, met zicht op welke middelen nodig zijn en mogelijke subsidies en partners beschikbaar zijn om deze visie te realiseren. Tijdens het doorlopen van het traject blijkt reeds dat het niet evident wordt om deze passende invulling te vinden.

Elke opportuniteit voor herbestemming, die rekening houdt met het uitgangspunt om de kosten voor herbestemming laag of neutraal te houden, wordt de komende periode aangegrepen.

Het vinden van een passende herbestemming blijft een uitdaging en opdracht binnen de gemeentelijke legislatuur en wordt ook als actie opgenomen in het gemeentelijk meerjarenplan. Stakeholders worden blijvend betrokken.

Het huidig participatietraject loopt tot juni 2026. Bij afloop van het traject is er hopelijk een passende herbestemming gevonden en kunnen de nodige aanpassingswerken, financiering, partners, ... verder in kaart gebracht worden en verdere stappen genomen om de effectieve herbestemming te realiseren.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn.

Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Projectfiche landschapshuis kerk Louise-Marie, gebruikt n.a.v. de subsidieaanvraag voor de financiering van de toeristische ontwikkeling van de Vlaamse Parken

BIJLAGE 2: Flyer participatietraject 'Rond de Kerktoren', Sint-Petruskerk Schorisse

BIJLAGE 1

Projectfiche

Ontwikkeling Landschapshuis in Onze-Lieve-Vrouw La Salettekerk in Louise-Marie

Onze-Lieve-Vrouw La Salettekerk als Landschapshuis: een plek met een verleden voor een landschap met een toekomst

In het gehucht Louise-Marie, gesitueerd deels op grondgebied Ronse en deels op grondgebied Maarkedal, staat het 19e eeuwse kerkgebouw van de Onze-Lieve-Vrouw La Salettekerk midden in het glooiende landschap van de Vlaamse Ardennen. De kerk staat centraal op het dorpsplein van Louise-Marie en is klaar voor een duurzame herbestemming. Het gaat hier om een belangrijke erfgoedspot, gelegen op een iconische en belevingsvolle plek. Het stadsbestuur Ronse, het gemeentebestuur Maarkedal en de partners in het Landschapspark Vlaamse Ardennen zijn ervan overtuigd dat deze site veel potentieel heeft als Landschapshuis.

Erfgoedbeleving

Louise-Marie is een van die mooie levendige dorpen waar, zoals beschreven in het masterplan, erfgoed, lokale tradities en landschap prachtig samenkomen. Het gehucht ligt centraal in het landschapsrelict Muziekbos-Koekamerbos. Volgens de beschrijving van Erfgoed Vlaanderen een unieke plek:

“Kleinschalige beekvalleien, de onverharde wegen, het houtig erfgoed en het open landschap in het zuiden en het oosten van het gebied, bieden een grote variatie aan landschapstypes. Doordat de Muziekgberg en het Sint-Pietersbos bij de hoogste punten zijn in het omliggende landschap, zijn van hieruit mooie vergezichten over het glooiende landschap van de Vlaamse Ardennen en richting Ronse waar te nemen”

Het was trouwens in dit Muziekbos dat de naam ‘Vlaamse Ardennen’ aan onze regio werd gegeven. Toen dichter Pol de Mont de Geuzentoren beklom, op de top rondkeek en onder de indruk was van de natuurlijke pracht en praal, riep hij naar zijn vriend Omer Wattez: “Maar dat zijn hier de Vlaamse Ardennen!”.

Het feestcomité houdt nog jaarlijks een reuzenstoet en de kerk is jaarlijks ook de vaste stek voor duizenden wandelaars en bedevaarders die hier halthouden tijdens de Fiertelommegang. De relieken van Sint-Hermes worden tijdens een dagtocht van 32,6 km rond Ronse gedragen. Sinds 2009 wordt de Fiertel erkend als Vlaams immaterieel erfgoed en de voorbereidingen voor de erkenning als Unesco werelderfgoed zijn in volle gang. De Fiertelommegang bruist van historische tradities, krult zich door het landschap en houdt ook halt op het dorpsplein van Louise-Marie.

Om de identiteit van onze regio te soigneren willen we bedachtzaam omspringen met de invullingen die we geven aan de vele kerken en andere bouwkundige erfgoedelementen. De invulling als landschapshuis zou, geheel in lijn met het operationeel plan, rechtstreeks bijdragen aan levendige dorpen en duurzame invulling van waardevol erfgoed.

Natuurbeleving

Deze plek vormt tevens een centrale hub van waaruit de bezoeker het landschap actief kan gaan ontdekken en beleven. Het Muziekbos ligt hier letterlijk aan de achterdeur, vanaf het dorpsplein duik je dan ook onmiddellijk het mythische bos binnen. Het bos is gelegen op één van de belangrijke getuigenheuvels in de regio, de Muziekgberg. Het Muziekbos heeft een bijzondere

aantrekkingskracht en is zowel voor toeristen als locals een belangrijke en fiere plek. Het bos bevindt zich niet voor niets op de populairste wandelroute van Oost-Vlaanderen.

Aan de voet van de Muziekberg bevindt zich een recreatiezone van 26 ha met tal van mogelijkheden omtrent natuurbeleving, groene speelelementen en duurzame verblijfsplaatsen. De combinatie met de voorziene herbestemming van de jeugdherberg De Fiertel kan een ongelooflijke kruisbestuiving betekenen waarmee het potentieel van deze plek maximaal wordt benut.

Louise-Marie vormt tevens een scharnier met het landschapspark 'Pays des Collines' en zal na realisatie van de fietssnelweg Ronse-Oudenaarde (2026) en de afwerking van de fietssnelweg Ronse-Ellezelles (2025) perfect pagina 9 van 39

met elkaar verbonden zijn wat heel wat mogelijkheden tot samenwerking biedt. Ook de stations van Oudenaarde en Ronse met hun blue-bike en hoppy-aanbod worden via deze weg vlot ontsloten. Het kerkplein zelf beschikt reeds over alle praktische faciliteiten: parkeergelegenheid, bushalte, laadpunt voor elektrische wagens, rustbanken, fietsenrekken, restaurants en cafés, ...

Fietsbeleving

Ook voor fietsers is dit een ideaal rustpunt op het tracé van tal van fiets- en mountinebikewegen. Onder andere de iconroutes 'Heuvelroute' en 'Vlaanderenroute' passeren voorbij de kerk van Lousie-Marie. Maar ook minder geïnteresseerde fietsers zullen na de eerder vermelde realisatie van de geplande fietssnelwegen vlot aansluiting kunnen vinden met de netwerken binnen de regio.

Het landschapshuis biedt voor een divers publiek aan fietsers een ideale start- en stopplaats om even uit te rusten en de lekkernijen van de regio te proeven. Ook een fietsherstelpunt en een laadpunt voor e-bikes kan niet ontbreken.

Omwillen van hierboven vernoemde troeven zijn wij overtuigd van het project om De La Salettekerk te herbestemmen tot landschapshuis, waarin **verschillende functies** opgenomen worden.

1. Onthaalfunctie met een educatieve focus en hoge belevingswaarde

Het landschapshuis focust op het belang van het landschap voor bewoners, bezoekers, landbouwers, kunstenaars, streekproducenten We doen dit door in te zetten op **storytelling**, we geven deze mensen letterlijk het woord en een gezicht. Die authentieke verhalen willen we op een belevingsvolle en innovatieve manier ontsluiten. Hierbij willen we onderzoeken als samenwerking mogelijk is met kennisinstituten zoals Thomas Moore (innovatief toerisme) zodat we illustreren dat traditie en innovatie perfect hand in hand gaan in onze dynamische regio. We streven naar mobiele modules zodanig dat de verhalen en portretten ook op andere locaties in de regio kunnen beleefd worden. Het landschapshuis La Salette moet een meerwaarde bieden en complementair zijn met het nabijgelegen belevingscentra. De doorverwijsfunctie en complementariteit staat garant voor een totaalconcept. Voor het bekomen van de verhalen zullen geïnteresseerden zeker aangesproken worden. Er wordt samen met de Heemkundige Kring Businarias, het feestcomité La Salette, cultuurnetwerk Maarkedal, erfgoeddienst Ronse en Erfgoed Vlaamse Ardennen/Variant (zie actie hoger) al zeker mee aan tafel gezeten om keuzes te maken in de verhalen en er de juiste info bij op te lijsten. Uiteraard zullen ook de toeristische

stakeholders in Maarkedal en Ronse en de gebiedscoördinator van Toerisme Vlaamse Ardennen hierbij betrokken zijn.

Per seizoen wordt er een ander **streekproduct en de makers** ervan in de kijker gezet. Dat streekproduct kan dan ook aangekocht en geconsumeerd worden. Wanneer bijvoorbeeld de Geutelingen worden gebakken, wordt er meer uitleg gegeven over de bereidingswijze door een lokale bakker. Een ander verhaal zou het verhaal van de lokale brouwers (Liefmans, Ename, Keun..) of water-/limonadefabrieken kunnen zijn. Op geregelde tijdstippen wordt er ook een streekproducten marktje georganiseerd in het Landschapshuis, gekoppeld aan een boerenmarkt op het dorpsplein. Op die manier zetten we de makers letterlijk in de kijker en promoten we de korte keten naar een breed publiek.

We zetten maximaal in op **digitale ontsluiting** maar zetten daarenboven ook in op een actieve en gemeenschappelijke vrijwilligerswerking voor de site van het Landschapshuis en de Hoge Mote. In de Hoge Mote in Ronse is er reeds een actieve vrijwilligers pool aan het werk. Het zou een meerwaarde zijn om die te kunnen uitbreiden en vrijwilligers inzetbaar te maken voor de twee sites. De groeiende samenwerking en professionalisering moet zich finaal ook kunnen uitstrekken tot een sterke ondersteuning van alle regionale soigneurs. Het verhaal van Louise-Marie blijft zodoende een regionaal verhaal over de gemeentegrenzen heen.

Het is belangrijk dat dit deel van het gebouw steeds toegankelijk is, ongeacht bemanning of strikte openingsuren. Vandaar de focus op digitale dragers en vaste schermen. Gidsen of vrijwilligers aan het onthaal kunnen bijkomend informatie aanbieden bij de tentoonstellingen, maar de toegang is ook verzekerd buiten de gidsuren. pagina 10 van 39

2. Startpunt voor recreatieve doeleinden

Dorpsplein Louise-Marie heeft een ruime parking voor 80 voertuigen, laadpunt voor elektrische auto's en een bushalte van lijn 61 tussen station Ronse en station Oudenaarde. Het dorpsplein is tevens een kruispunt van verschillende routes: de iconroutes Heuvelland en Vlaanderenroute, de Ronde van Vlaanderenroute, , fietsknooppuntennetwerk, wandelknooppuntennetwerk, mountainbikeroute, , GR-routes en ruiterroute. De fietssnelweg Ronse en Oudenaarde en het aanbieden van deelfietsen in het station van Ronse en Oudenaarde, zorgt voor een vlotte en duurzame mobiliteit van en naar het Landschapshuis. Een overzichtelijk infodrager in de huisstijl van het Landschapspark wordt voorzien op het dorpsplein, op die manier worden de routestructuren en andere onthaalpunten en/of toegangspoorten extra in de kijker gezet.

3. Rustpunt onderweg

Op welke betere manier leer je de streek kennen, dan ze te proeven? Er wordt een **bar** ingericht in samenwerking met een lokale ondernemer, waar voornamelijk streekproducten worden aangeboden. Melk van een lokale boer, bier van de lokale brouwers, ijs van geitenmelk van een lokale boerderij, mattentaarten... Een assortiment van streekproducten kan ook gekocht worden om thuis of onderweg te consumeren of als geschenkartikel aangekocht worden. De lokale ondernemer zet bijkomend ook in op het aanbieden van streekproducten picknicks die kunnen afgehaald worden. Om te bepalen hoe dit rustpunt vorm krijgt en wie dit zal uitbaten, zullen we samen zitten met lokale ondernemers, Horeca Vlaamse Ardennen en UNIZO.

Dit alles versterken we met een fietsherstelpunt, e-bike oplaadpunten en gratis wifi zodat je alle nuttige toepassingen en routes gratis kan downloaden op je eigen toestel.

Om dit project te realiseren werd er reeds een voortraject opgestart in samenwerking met Provincie Oost-Vlaanderen.

Het onderzoeksbureau Omgeving werkt in samenspraak met de belangrijkste actoren een eerste ontwerpplan en stappenplan voor realisatie uit tegen eind december 2024 (buiten scope van dit subsidiedossier).

In dit ontwerpplan worden nog enkele bijkomende mogelijke functies bekeken en uitgewerkt met de belanghebbers, zoals de mogelijkheid tot creatie van bureauruimtes voor de medewerkers van het Landschapspark, vergaderruimtes voor overleggen met soigneurs van het Landschapspark en de vestiging van de Maarkedalse Heemkundige Kring Businarias en hun archief.

Deze mogelijkheden worden mee in acht genomen om een goed zaalbeheer te garanderen, met een vaste gebruiker is er vaste sociale controle. Bovendien is de La Salettekerk een grote kerk die zeker de ruimte biedt om meerdere verenigingen en organisaties te huisvesten.

Als we deze functies financieel bekijken, wordt er op een totaalbudget van 700.000 euro 200.000 euro subsidie gevraagd. De 200.000 euro aan subsidie zal ingezet worden voor projectbegeleiding, de ontwikkeling van onthaalfunctie en het rustpunt. Om alles in goede banen te leiden verlopen, voorzien we projectbegeleiding waar er 50.000 euro voor wordt voorzien. Specifiek voor de onthaalfunctie, is integrale toegankelijkheid een vereiste zodat er ook zonder personeel of vrijwilligers toegang is tot het onthaal. Daarvoor wordt er 50.000 euro geraamd. Daarnaast wordt er ook ingezet op digitale ontsluiting waar 75.000 euro budget wordt voorzien.

Om ook in te kunnen zetten op een rustpunt wordt er bijkomend 50.000 euro voorzien.

Er zijn enkele basiselementen die essentieel zijn voor het gebruik van de kerk als Landschapshuis. Daaronder vallen aanpassingen van HVAC waar 125.000 euro voor wordt voorzien. Een beperkte restauratie van het kerkgebouw is ook vereist, waar 350.000 euro voor wordt gebudgetteerd. Dit gaat voornamelijk over creatie van een publieke toiletruimte en elementen om de ruimte op te delen. De kerk is in goede staat en er dienen geen grote isolatiewerken meer te gebeuren. pagina 11 van 39

De creatie van bureaus, archieven voor de heemkundige kring of vergaderruimte worden niet mee opgenomen in deze subsidie.

Meer leven in de Sint-Petruskerk van Schorisse

De Sint-Petruskerk is een mooi, groot kerkgebouw waar veel meer kan plaatsvinden voor alle dorpsgenoten. Om hierop antwoorden te vinden hebben Avansa Vlaamse Ardennen-Dender vzw en Variant vzw het project **'Rond de kerktoren'** in het leven geroepen.

Aan de hand van dit project wordt er met het kerkbestuur en de gemeente een begeleiding aangeboden om samen met omwonende en (nieuwe) betrokken inwoners te zoeken naar extra en meer gebruik van het kerkgebouw en de omgeving.

'Rond de kerktoren' heeft als doel om van de kerk opnieuw een centrale ontmoetingsplaats voor alle dorpsgenoten te maken.

Heb je zelf leuke voorstellen, concrete acties, of zit je met vragen ?
Grijp dan nu je kans en werk mee aan een uniek initiatief.

Op de hoogte blijven? >>>>

Benieuwd?

Dan ben je op **27 oktober '24** om 10u, welkom in de Sint-Petruskerk, Schorisse.

We stellen het project aan je voor, trakteren je op een glaasje en gaan graag in gesprek met de aanwezigen.

Kerkfabriek
Sint-Petrus Schorisse

maarkedal
moet je beleven

Vlaamse
Ardennen-Dender
samen naar beter

VARIANT

CULTUUR & ERFGOED
VLAAMSE ARDENNEN

LEADER Oost-Vlaanderen

Medegefinancierd door
de Europese Unie

provincie
Oost-Vlaanderen

Financiering vanuit de EU, Vlaanderen en de provincie

De middelen voor het LEADER programma komen zowel van de Europese Unie als van Vlaanderen en de Provincie.

Voor 2023-2027 bedraagt het totale budget voor LEADER in Vlaanderen 50,5 miljoen euro.

In elk goedgekeurd LEADER project vind je de waarden van de LEADER methodiek terug: bottom-up, gebiedsgericht, netwerk vorming, innovatief, samenwerking, publiek-privaat partnerschap, multi-sectoraal en geïntegreerd.

Meer info over LEADER > www.leADERoostvlaanderen.be

Rond de kerktoren

Met het LEADERproject '**Rond de kerktoren**' worden 2 kerkgebouwen teruggegeven aan de lokale gemeenschap en worden ze opengesteld voor een multifunctionele bestemming.

Het gaat hier om de **Sint-Andreaskerk van Strijpen** (Zottegem) en de **Sint-Petruskerk van Schorisse** (Maarkedal).

Samen met het kerkbestuur, het lokaal bestuur en geëngageerde burgers gaan Avansa Vlaamse-Ardennen-Dender vzw en Variant vzw een traject doorlopen om het **draagvlak en de betrokkenheid rond het kerkgebouw te vergroten** en de **erfgoedwaardering te verhogen**.

Na een periode van 2 jaar gaan beide kerken een **visie hebben over de nieuwe toekomst** en functie van het gebouw en is er een **actieplan waar de lokale bewonersgroep verder mee aan de slag kan**.